

RANKINGLISTAN 1/5 1991

1. Bengt Svensson.....2450 (- 2)	35. Eric Gustavsson....1685 (0)
2. Ingvar Andreasson....2399 (-15)	36. Vidar Ryberg.....1665 (0)
3. Gösta Svern.....2359 (- 4)	37. Börje Johansson....1664 (0)
4. Lars-Erik Johansson...2305 (-25)	38. Jan Wettfors.....1650 (-110)
5. Claes-Göran Olausson..2269 (-34)	39. Ingemar Johansson..1628 (- 5)
6. Matti Svern.....2250 (-27)	40. Harry Svern.....1583 (- 22)
7. Michael Andersson.....2235 (- 4)	41. Bryn Roughsedge....1545 (- 39)
8. Tom Borvander.....2208 (+23)	42. Ingvar Persson.....1518 (- 14)
9. Ulf Nyberg.....2127 (-10)	43. Lennart Olsson.....1512 (- 21)
10. Olli Svern.....2124 (0)	44. Arthur Jerlström...1511 (0)
11. Hans Svedberg.....2086 (+ 6)	45. Hjalmar Johansson..1490 (0)
12. Ulf Mårtensson.....2079 (0)	46. Namdar Nasser.....1487 (- 4)
13. Bertil Westin.....2061 (-11)	47. Eero Kuparinen....1480 (0)
14. Sven-Göran Malmgren...2060 (0)	48. Christer Feiff.....1479 (+ 37)
15. Uno Axelsson.....2014 (+25)	49. Per-Olof Edfelt....1412 (+ 57)
16. Jolanta Dahlin.....1986 (0)	50. Jan Stervik.....1404 (+ 17)
17. Torbjörn Larsson.....1984 (+ 9)	51. Sven-Erik Fornborg..1385 (0)
18. Per-Olof Gromark.....1962 (- 4)	52. Per-Åke Björlin....1375 (- 46)
19. Martin Danerud.....1940 (+10)	53. Hans Carbe.....1327 (0)
20. Reine Lindström.....1929 (-17)	54. Magnus Fränberg....1287 (0)
21. Robert Langenfeld....1910 (+ 8)	55. Michael Gurebo....1226 (Ny)
22. Anders Knutsson.....1893 (+44)	56. Peter Fränberg....1208 (0)
23. Hans Klement.....1875 (0)	57. Kenth Eriksson....1177 (0)
24. Ola Westerlund.....1855 (-12)	58. Joel Eriksson.....1145 (0)
25. Hans Sandqvist.....1854 (+61)	59. Jacob Edshage.....1126 (Ny)
26. Josef Brodin.....1819 (0)	60. Daniel Nunez.....1105 (- 7)
27. Magnus Carlsson.....1817 (-43)	61. Curt Jenneklint....1087 (-126)
28. Ragnar Gustavsson....1803 (+20)	62. Björn Eliasson....1084 (- 8)
29. Mikael Andersson.....1792 (+ 8)	
30. Kent Jägerflod.....1769 (-26)	
31. Uno Elofsson.....1745 (0)	
32. Bertil Brogren.....1702 (0)	
33. Ingvar Gumesson.....1697 (-17)	
34. Lennart Larsson.....1690 (0)	

Talen inom parentes anger differensen jämfört med den förra rankingperioden.

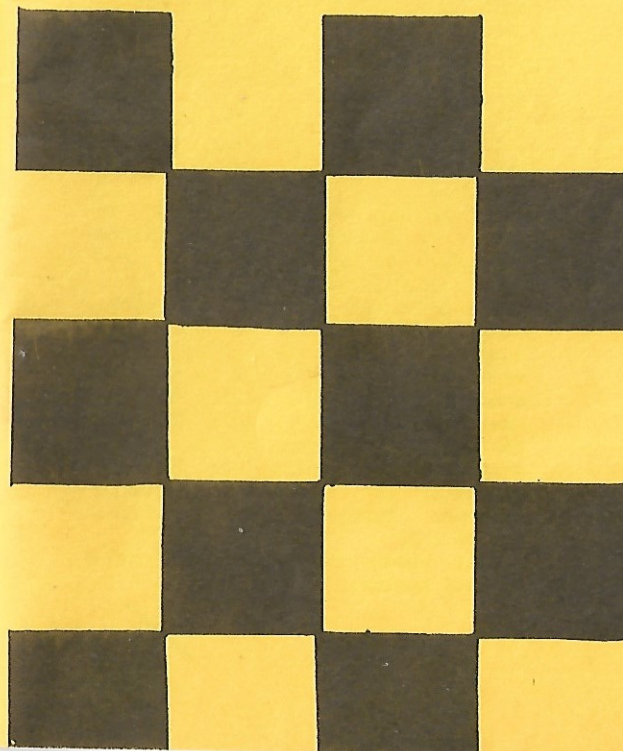
Tf. bokförare: Jan Wettfors, tel: 138669 (kontorstid).

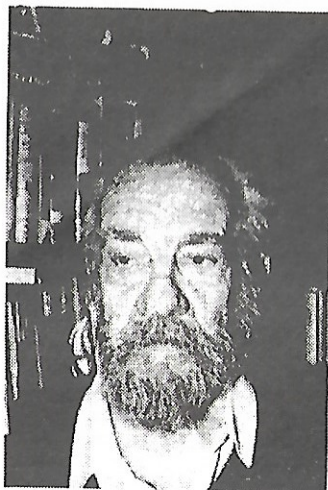
SCHACKKAMRATEN

1991
ärgång 19 nummer 1

medlemsblad för schackklubben Kamraterna

Göteborg

Några personliga minnen

Med Bertil Gedda har en av de stora gestalterna i Kamraterna och i göteborgskt och svenskt schackliv gått ur tiden. Fastän det är ganska långesedan han kunde delta aktivt i klubbens och Göteborgs schackförbunds verksamhet är vi många som kommer att minnas honom med tacksamhet och saknad. Hans insatser för schacket kan knappast över-skattas - i själva verket tror jag att de var långt större än vad de flesta inser. I fråga om bredd och mångsidighet torde de vara näst intill unika. De flesta av oss är väl nöjda om vi kan nå framgångar på ett schackligt område, det må vara som praktiska spelare, som problem- eller studiekomponister, som organisatörer eller inom schackjournalistiken. Bertil Gedda gjorde viktiga och delvis lysande insatser på alla dessa fyra områden. Vi återkommer strax till de båda första områdena; låt oss, vad gäller de båda sista, bara i korthet erinra oss Bertils mångåriga verksamhet som turneringsledare resp. som redaktör för Tidskrift för Schack.

Själv lärde jag känna Bertil i början av 60-talet. Jag minns ännu min första kontakt med honom - den blev faktiskt en aning snöplig på grund av min blyghet!

Det måste ha varit våren 1960. Jag hade nästan bara schack i huvudet men var ännu inte "med i klubb" (som Georg Flink brukade säga). En kväll vågade jag mig i alla fall in på förbundets dåvarande lokaler på Smedjegatan, där jag visste att det pågick någon sorts schacktävlingar. Stående på tröskeln till själva spellokalen urskilde jag i tobaksdimmorna en poetprofil som visade sig tillhöra Bertil - han var väl som vanligt turneringsledare.

På min framstamma, något oklara fråga "Vad är det som pågår här?" (jag menade förstås "Vilken schacktävling...?") svarade Bertil, vänligt som alltid men kanske - med all rätt - med ett lite undervisande tonfall: "Det är schack."

I stället för att närmare precisera min fråga blev jag så snopen att jag komade iväg...

"Vad är det som pågår här?"

"Det är schack", sa Bertil.

Men sedan blev våra kontakter så mycket mer givande, åtminstone för mig. I september 1960 tog jag äntligen steget in i en schackklubb - Kamraterna naturligtvis. Den hösten pågick en liten jubileumsturnering där bl.a. Bertil deltog. Det var en stor upplevelse att komma så nära "de stora". Jag fick fina tillfällen att beundra Bertils utsökta positionskänsla. Från mina första år på Kamraterna minns jag emellertid framför allt mycket sena kvällar och nätter på klubblokalen, då alla utom fyra tappra hade gått hem. Dessa fyra var Bertil, Lars Bäckström, Gunnar Dahlin och jag. Bertil och Lars verkade vara invecklade i en oändlig serie tiominuterspartier, alltid nimzoindiskt eller kungsindiskt beroende på vem som hade vit. Deras ganska lama försök att få oss gymnasister att tänka på nästa skoldag var föga framgångsrika. Om vi gick miste om lite fysikalisk eller matematisk teori kompenserades det kanske i någon mån av att vi i stället fick ta del av den Teori som betydde mest av allt för oss då - Bertil var en framstående spelöppningskännare, framför allt just av nimzoindiskt.

Sina största framgångar som nerschackspelare hade Bertil på 50-talet. Han blev då bl.a. pristagare i några starka danska turneringar, och han tillhörde klubbens 3-4 främsta spelare. Han skulle säkert haft möjligheter att nå den dåvarande landslagsklassen, om han gått in för sådana turneringar. En bit in på 60-talet tog hans intresse för problemschack alltmer överhanden, och så småningom slutade han helt med tävlingspartier. Det var utan minsta tvekan ett lyckligt val han gjorde, även om kanske inte alla förstod det. Jag vill gärna tro att han i någon mån inspirerades av att några av

oss som då just hade lämnat juniortiden bakom oss - Gunnar Dahlin, Ulf Nyberg, jag själv och kanske framför allt Sten Aune - fascinerat tog del av hans trollerinumner på självmatts- och hjälpmattsområdet. I Sten Aune fann han en verklig själsfrände, med vilken han kunde diskutera både problemschack och filosofi på hög nivå. Jag minns en gång när Bertil, Sten och jag var hembjudna till Gunnar Dahlin - på någon sorts schackseans, var det tänkt. Men Bertil och Sten blev så fördjupade i en filosofisk diskussion - kanske om pacifismens problem, det handlade det ofta om - att de, när de till sist hade baxats innanför dörren, helt enkelt glömde av att ta av sig ytterkläderna och sätta sig. Jag kan ännu se Bertil framför mig, stående mitt i rummet, med överrocken på och portföljen i handen, intensivt lyssnande till Stens argument. Det var inte helt lätt att återkalla de båda filosoferna till ordningen, dvs. schacket.

Som problemist kom Bertil att nå ännu vackrare framgångar än som praktisk spelare, bl.a. erövrade han flera förstapris i internationella turneringar. För mig - som lekman - framstod många av hans problem som verkliga underverk av skönhet och djup-tänkheter. Och jag är glad att ha fått följa framväxten av flera av de bästa, i början oftast tillsammans med Sten och Gunnar, senare åtskilliga gånger tillsammans med Josef Brodin i Bertils hem i Lundby. Mest nöjda var vi kanske när vi lyckats påvisa en bilösning som fördärvade någon utsökt idé - då kunde vi ju i någon mån känna oss delaktiga i skaparprocessen. Det betydde många nya timmars arbete för Bertil, men man kunde vara säker på att snart nog få ta del av problemet i ny form.

Bertil och Sten blev så fördjupade i en filosofisk diskussion att de glömde ta av sig ytterkläderna och sätta sig.

**"Gedda blir för varje dikt-
samling allt mera nyanserad
och subtil"**

Något - låt vara amatörmässigt - bör också sägas om det tredje föremålet för Bertils skapande verksamhet, lyriken. Alla visste ju att Bertil ursprungligen varit poet, men det var väl ganska få i schackvärlden som läste hans dikter. Såvitt jag vet talade han heller aldrig om dem. Om man forskar lite får man emellertid fram att Bertil publicerade sju diktsamlingar mellan 1937 och 1954. De första samlingarna tycks ha varit rätt konventionella och osjälvständiga - den litteraturhistoriskt intresserade anar inflytanden från vissa av de stora trettitalspoeterna, kanske bl.a. Karin Boye och Johannes Edfeldt - men om de tidiga fyrtiotalssamlingarna Över djupet (1941) och Blad ur sömnen (1942) skriver den store kritikern Bengt Holmkvist, att Bertil Gedda där "började odla en fritt associerande, formellt obunden men behärskad stil som föregrep en del drag hos 40-talet". "40-talet" - eller fyrtitalismen - var en guldålder i svensk 1900-talspoesi; att ha "föregripit" den är egentligen bara det nog för att säkra en plats i den svenska litteraturhistorien. Och lyssna till vad stormästaren bland 40-talisterna, Erik Lindgren (han med "Någonstans inom oss är vi alltid tillsammans") hade att säga om en av Bertils diktsamlingar: "Gedda blir för varje diktsamling allt mera nyanserad och subtil, hans själsimpressionism arbetar med den känsligaste analys och med franskt förfinade valörer."

Att Bertil Gedda var en betydande poet är således uppenbart, även om han kanske inte kommit att räknas till de allra största. En bit in på 50-talet tycks han i stort sett ha lämnat lyriken. Hans sista diktsamling, Människors dag (1954), är emellertid intressant genom att den skiljer sig mycket från de tidigare, ofta rätt in-

åtvända samlingarna. I åtskilliga dikter ger Bertil här uttryck åt en sorts tredje ståndpunkt (dvs. en på den tiden högst inopportun vänsterståndpunkt) i det pågående kalla kriget mellan öst och väst. Också här tycks han ha varit något av en föregångare - politiskt dikt var sällsynt på 50-talet men skulle bli desto vanligare på 60-talet.

Därmed är cirkeln sluten och vi är i tiden framme ungefär vid Bertils schackliga debut. Kanske är det betecknande att den sista diktsamlingen avslutas med en samling aforismer under titeln "Valörer och varianter". Det var just "varianter" (av annat slag) som skulle uppta större delen av Bertils tid i fortsättningen.

Naturligtvis kan man säga att det finns en fara med att vara så mångsidigt begåvad som Bertil. Om Mozart hade varit intellektuellt lagd hade säkert många symfonier förblivit oskrivna... Liksom lyrikvännen kan beklaga Bertil Geddas schackintresse kan schackvännen tycka att det var synd att Bertil började med tävlingsschack först i fyrtioårsåldern och som problemkomponist först i femtioårsåldern. Vad hade han inte kunnat uträtta som lyriker, som närschackspelare, som problemist, om han koncentrerat sig på ett av dessa områden? Men sådan var tydligen inte hans natur. "Jag är färdig med självmatter", sade han någon gång på 70-talet. På samma sätt var han tydligen färdig, kände att han hade gjort sitt, med lyriken på 50-talet och med närschacket på 60-talet.

Slutligen bara ytterligare några ord om Bertil som människa. Den egenskap hos honom som kanske gjorde det djupaste intrycket var hans orubbliga vänlighet och särskilt hans enastående förmåga att lyssna. Som ledande intellektuell i schackvärlden fick han

"Jag är färdig med självmatter", sade han någon gång på 70-talet.

**Bertil var en av de mest
sympatiska människor jag
haft förmånen att lära känna**

förstås finna sig i att många gärna ville diskutera stora och små frågor med honom. De synpunkter han fick ta ställning till kunde vara mer eller mindre begåvade, men Bertil tog alla samtalspartner på allvar och lyckades nästan alltid få dem att känna att de sagt något intelligent. Enkelt uttryckt var Bertil en av de mest sympatiska människor jag haft förmånen att lära känna.

Låt oss avsluta med att se på fyra prov på Bertils skapande: ett parti, ett problem, en dikt och en aforism. Vi börjar med ett fint parti där Bertil med positionella medel lyckades manövrera ut en mycket stark motståndare. De instruktiva kommentarerna är Bertils egna. (Partiet tidigare publicerat i TFS och i Kamraternas 50-års-skrift. RED.)

Allsvenska serien 1959
KUNGSINDISKT
Bertil Gedda - Åke Olsson
Kamraterna Rockaden

1.d4 Sf6 2.c4 g6 3.Sc3 Lg7 4.e4 d6 5.f3 0-0 6.Le3 e5 7.Sge2

Alternativet är 7.d5. Textdraget ger större variationsmöjligheter för båda parter.

7.-Sbd7 8.Dd2 c6 9.0-0-0 a6

Med detta drag, som syftar till ett snabbt b5, inleder svart ett energiskt motspel. Vit hotar ju att spela g4, h4 o.s.v., ett angrepp som kan bli svårt att bemöta.

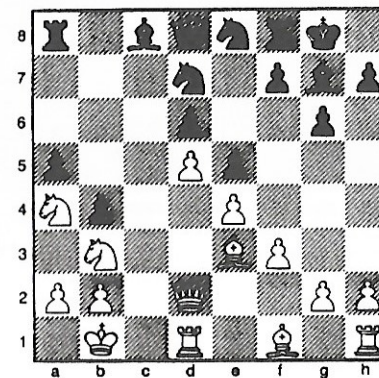
10.Kb1 b5 11.d5! b4 12.Sa4(?)

Det bästa synes vara 12.dxc6 bxc3 13.Dxd6. Analyser efteråt visade, att detta är mycket chansrikt för vit. T.ex. 13.-Da5 14.cxd7 c2+ 15.Kxc2 Lxd7 16.Sc3 och vit har vunnit ett par bönder. Eller 13.-cxb2 14.c7! De8 15.Dc6. Eller slutligen 13.-Tb8 14.Dxb8 Sxb8 15.Txd8 Txd8 16.c7 Td1+ 17.Kc2 cxb2 18.cxb8D.

12.-cxd5?

Här hade svart chansen att utjämna med 12.-c5.

13.cxd5 a5 14.Scl Se8 15.Sb3

Svarts aktion på damflygeln har endast lett till att vit fått ett dominerande spel på den sidan. En sådan scenförändring är inte så ovanlig i Sämischvarianten, där vit bör bevaka sina chanser på c-linjen och inte alltför stereotypiskt spela på kungsangrepp.

15.-f5 16.Ld3 fxe4 17.fxe4 La6

Efter detta avbyte får svart kännbara svagheter på de ljusa fälten, men det är redan svårt att finna något hållbart. Speciellt är den inaktiva löparen på g7 ett problem.

18.Lxa6 Txa6 19.Dd3 Ta8 20.Sd2 Sc7 21.Sc4 De7

Sb5 besvaras med Scb6.

22.Sab6 Sxb6 23.Sxb6 Tab8 24.Tc1 Se8 25.Tc2 Tf7

För att möjliggöra Dh4, som ännu är förhindrat genom Sd7.

26.Thc1 Dh4 27.Tc8 Tfb7

Efter tornbyte kan Del+ besvaras med Kc2.

Stämningbild från Annedalsgården på sextiotalet. Bildtexten i femtioårs-skriften (ur vilken detta foto är hämtat) lyder: "Det 'problematiska' gänget har räddat sig undan till en (skenbart) säker plats. F.v. Malmgren, Aune, Nyberg, (Bror) Bjerner, Gedda."

28.Db5! Dxe4+

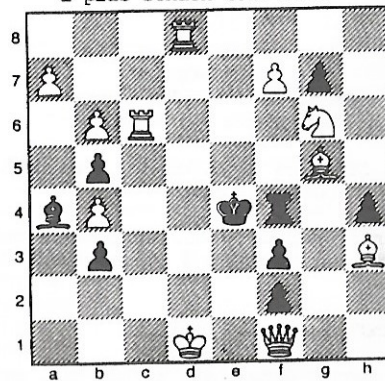
Det finns inte något acceptabelt för-svar för svart.

29.Kal Dxe3? 30.Dxe8+ uppg.

Svarts ställning är förlorad även ef-ter 29.-Txc8 30.Txc8 Te7 31.Txe8+ Lf8 32.Lc1 Tc7 33.Tc8 eller 32.-Txe8 33.Dxe8 Dc2 34.Dc6.

Anm. av B. Gedda

1 pris Schach-Echo 1965

Själv matt i 3 drag

Detta är en själv matt, dvs vit skall tvinga svart att sätta den vita kungen matt. I det här fallet måste Tf4 neutraliseras, så att b3-b2+ kan fram-tvingas, men på 1.Lxf4? b2+ blir det inte matt. Därför 1.a8L! med följande varianter:

- 1.-Ke3 2.Tcd6 b2 matt
- 1.-b2+ 2.Tc2+ Ke3 3.De2+ fxe2 matt
- 1.-Tg4 2.Tcd6+ Kf5 3.Ld2 b2 matt
- 1.-Txf7 2.Tcd6+ Tb7 3.Ld2 b2 matt
- 1.-Tf6 2.Tc7+ Tc6 3.Ld2 b2 matt
- 1.-Tf5 2.Tc2+ Td5+ 3.Td2 b2 matt

Så ser vi på ett av hans bästa själv-mattsproblem, åter med kommentarer av honom själv. Lägg märke till det fina inledningsdraget, s.k. minorpromotion. (Detta problem, jämte flera andra av Bertil Gedda, återfinns i Schackkamra-ten nr 1/80. Och i nr 2/80 finns ytterligare några. RED.)

Och så en av de i mitt tycke finaste dikterna i den sista samlingen, med

ett humanitärt budskap som kanske är aktuellare än någonsin 1991:

SÅNG I DECEMBER

Vi väntar på förstörelsen
av alla brottsliga vapen,
vi väntar på det sista fältropet
och det sista skottet i vår tid.

Vi väntar att rättfärdighet skall lysa
i någras ögon som blommor,
att snöstormen äntligen skall skriva
sin renhets rapport,

att världen skall vara öppen
för ett nytt och sannare budskap,
att rättvisans storm skall ropa
i alla telefoner.

Vi väntar på frihetens klara
och överflödande gryning,
drömd av dem som blev skjutna
med sång på blödande läppar.

Och till slut en subtil aforism ur den sista diktsamlingen, en paradox som ger något av Bertils fina humor och sinne för logiska problem (om jag inte tar fel är den inspirerad av en av Bertils husgudar, Bertrand Russell):

Om jag noga överväger allt vad jag yttrar mig om? Det har jag inte övervägt så noga - och kan alltså inte yttra mig om det.

Sven-Göran Malmgren

Bertil Gedda

Han blev medlem i Kamraterna 1942 och spelade snart upp sej i mästar-klassen i klubben såväl som i förbundet. Vid lagtävlingarna 1954 då Kamraterna vann första pris, tog han 2,5 poäng och bi-drog verksamt till segern. Men hans stora hobby var problemkonsten, från 1962 till 1987 komponerade han hundra-tals 2- och 3-dragare, hjälpmatter och

studier. Allt finns i TFS att se!

Det finns säkert mycket mer att skriva om Bertil men jag vet inte allt: han var till sin natur en ganska tystlåten, lugn och alltid vänlig o tillmötesgående vän.

Jag lyser frid över hans minne!

Ragnar G.

FÖRSTALAGET

Rapporten nedan bygger på spelarnas egna nedtecknade "novelletter" om sina partier.

13/1

Rockaden-Kamraterna 7-1

Thomas Ernst och Bengt Svensson befann sig i Gausdal och därefter flyttade som bekant den förre till Stockholm och Wasa.

Nyvordne förstabordsspelaren Ingvar Andreasson klände till med l.e4 mot Sverigenästaren Wiedenkeller som sedvanligt försvarade sig franskt. Ingvar offrade "mer eller mindre tvung- et" en bonde vilket "gav lite spel, därefter var det vansinnig tidsnöd - där nästan allt hände. 1-0." Under- tecknad tappade en bonde i tidsnöd mot Björk och måste ge sig efter nära sex timmars plåga. Tom Borvander mötte Zbigniew Bator som svart: "Efter en ganska tam öppning av vit fick jag ut- jämning men missbedömde en 'dam mot två torn-kombination'. Vit kom med si- na torn till starkt angrepp och svart fick böja sin stolta nacke och slänga fram 'kardan'." Hans Svedberg gjorde mot Bo Kyhle "två dåliga bonde- drag strax innan tidskontrollen" som "för- störde en lika ställning?!".

Över resterande Kamraters insatser dras en barmhärtighetens slöja.

3/2

Kamraterna-Södra/Sass 5-3

Södra utan såväl stormästare Karlsson som IM-arna Åkesson och Ornstein bjöd förvånansvärt segt motstånd.

Norgeflyktade Bengt hemma igen: "We- lin spelar en ovanlig fortsättning som leder till något som liknar kata- lanskt och får fördel. Ett tvivelak- tigt drag från hans sida i en kritisk ställning släpper trycket. När jag har kommit till ett lika slutspel tar vi remi." Ingvar var "säkerheten själv" mot Per Larsson, bemötte kungsindiskt "å la Karpov" och styrde in i en drag- uppreppning "för att säkra matchse- gern". Själv noterade jag Pers tappade haka när han fick se hur Bengt i ett

obevakat ögonblick (Welin var uppe och gick) bytte ut några av sina pjäser, som tydligen var defekta på något vis och uppenbarligen störde honom, mot renare figurer som slagits och ställts vid sidan av brädet. "Pjäsbudet" gick på en halv sekund. Per försökte fånga Ingvars blick men denne, van vid Bengts egenheter, bara log i mjugg. Min motståndare Wings kläpp föll just när han lämnat det dåliga ruffelspelet och börjat spela starkt. Tom mötte Lootsma och spelade "som vit en va- riant i Kungsindiskt med drag av Mo- dern Benoni" och kom "ganska enkelt till angrepp och vann". Även Matti Svenn vann medan Lars-Erik Johansson förlorade. Claes-Göran Olausson spela- de remi, så gjorde också Michael A:

HOLLÄNSKTT

Per Brodén - Michael Andersson

1.c4 e6 2.Sc3 Lb4

Håller möjligheten öppen att spela f5.

3.Dc2 f5 4.a3 Lxc3 5.Dxc3 Sf6 6.Sf3 0-0 7.d3(?)

Tempoförlust med tanke på vits fort- sättning.

7.-d6 8.d4?

Bättre 8.g3, 9.Lg2 osv.

8.-b6 9.Lg5 Sbd7 10.g3 Lb7

Svart har ett bekvämt spel och god kontroll över den vita diagonalen. Närmast vill svart genomföra e5.

11.Lh3?

Ett meningslöst drag, då planen d4-d5 med eventuellt tryck på f5-bonden ej går att realisera.

11.-De8

Med idén Dh5 osv.

12.Lg2

Vit inser sitt misstag, men svart har nu fått 2 viktiga tempon och står klart bäst.

12.-Dh5

Hotar pjäsvinst med Se4 och Sxg5.

13.Le3

13.Lxf6 hade sparat mer tid.

13.-e5! 14.0-0-0

Efter kort rockad har svart goda an- greppsmöjligheter på kungsflygeln med t ex f4.

14.-f4! 15.gxf4

15.Ld2 förlorar kvalitet efter Se4.

15.-exf4

Här fanns också Se4 16.Dc2 exf4 17. Sd2, enda draget att klara kvalitets- förlust, men nu har svart fyra olika fortsättningar:

a) Sxd2 18.Lxb7 fxe3 19.Lxa8 Txf2 (Txa8 20.fxe3 och den svarta springa- ren är fångad) med oklart spel.

b) Sxf2 18.Lxb7 fxe3 (Sxd1 19.Kxdl eller Sxhl 19.Lxa8) 19.Se4 med oklart spel.

c) Sc5 18.Lf3(!) Lxf3 19.Sxf3 fxe3 20.dxc5 Sxc5 med positionell fördel för svart.

d) fxe3 18.Sxe4 med oklart spel.

16.Lxf4 Se4

Här fanns också Sd5 17.cxd5 Txf4.

17.De3 Df7

Txf4 18.Dxf4 Sxf2 verkar också lovande för svart, men jag såg ett hägrande kungsangrepp framför mina ögon.

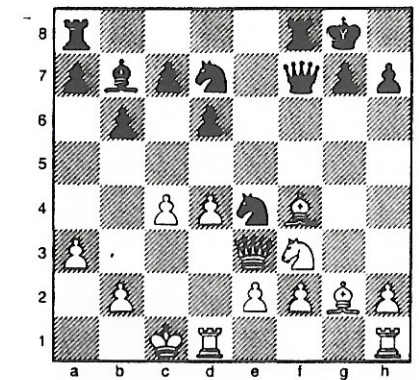
Lag-DM

Klass I

1) Lundby SS 8 mp (27 pp) 2) SS Manhem 8 (24) 3) Majornas SS 6 (26) 4) Kamraterna 5 (21) 5) AK77 3 (18) 6) GSS 0 (8)

Klass III

1) Kamraterna II 10 mp (32 pp) 2) Maj- orna III 6 (25,5) 3) Manhem V 6 (22,5) 4) Manhem VI 4 (17) 5) Kortedala 4 (15,5) 6) Länsmansgården 0 (7,5)

18.Lg3 Dxc4+ 19.Kb1 Ld5

Sxg3 20.hxg3 Tae8 hade kanske varit enklare.

20.Se5

Ruffel i ömsesidig tidsnöd men det ho- tade Sxg3 21.hxg3 Tae8 22.Tcl Da2+.

20.-Sd2+

Da2+ 21.Kc2 Sxg3 22.Lxd5+ Dxd5 23.Sxd7 Sxhl 24.Sxf8 Kxf8 25.f3 Te8 26.Df4+ Kg8 27.Txhl Txe2+ med överlägset spel för svart, var också en möjlighet.

21.Txd2 Da2+ 22.Kc2 Lxg2 23.Tg1

23.Sxd7 Tfe8 24.Dg5 Lxhl 25.Sf6+ Kh8 26.Sxe8 Le4+ 27.Kc3 Txe8 och vits kung är i blåsväder.

23.-Lh3 24.Sxd7

Och här missade svart i tidsnöden det lilla mellandraget Lf5+ som antingen vinner kvalitet, 25.Td3 Tf7, eller tvingar vits kung till en ofördelaktig ruta: 25.Kc3 Lxd7.

24.-Lxd7 25.Db3+

Hade jag helt missat.

25.-Dxb3+ och remi

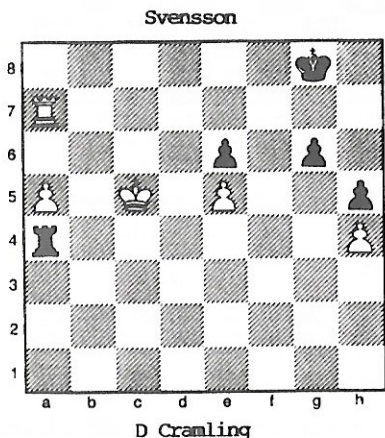
(Andersson)

22/2

Kamraterna-Passanten 5,5-2,5

De tre sista ronderna spelades på Hotel Opalen där det var "lite intimt" (som Mats Eriksson i arrangerande SS Manhem uttryckte det). Trångt, alltså.

Bengt mot Dan Cramling. Den senare får "vissa angreppsmöjligheter" och Bengt "hittade inget bättre än att ta ett slutspel som var lite sämre än jag först hade räknat med. Bra spel från hans sida förstörar fördelen och i det följande tornslutspelet missar han i varje fall två vinstfortsättningar." Vi kommer in när Dan just ska försumma den andra:

Denna ställningen verkar vara vunnen för vit efter 57.Kb5 för att understödja bonden och frigöra tornet. Svarts remichanser ligger i bondeoffret g5 för att få en fribonde på h-linjen, men om a-bonden är garderad av kungen kan då g6 följas av Th7 komma.

Nu hade vi båda ca 5 min kvar. Dan tänkte i 2-3 min och drog sedan några alltför snabba drag utan att kontrollera beräkningen och lyckas otroligt nog t o m förlora. Det finns ingen lätt vinst för vit, men 57.Kb5 verkar vinna.

Det följde:

57.a6? Tal! 58.Kd6 g5

Givetvis enda möjligheten till motspel.

59.hxg5 h4 60.Kxe6??

Vit tror sig ha räknat till matt, men missat mellanschacken på f1 och förlorar t o m. Vit måste hejda sig i tid och spela 60.g6 h3 61.Th7 Txa6+ 62.Kc5 (62.Ke7?? Ta7+) Ta5+ 63.Kd6 Ta6+ med remi.

60.-h3 61.Kf6

Hotar 62.Ta8+ Kh7 63.g6+ Kh6 64.Th8 matt.

61.-Tf1+!

Helt plötsligt stämmer allt för svart, tornet kan gå emellan på f8 och h1d efter tornbyte täcker a8.

62.Kg6 h2 63.Th7

Här hade vit högst en minut kvar mot mina ca 3, i annat fall så kunde vit ha försökt med en snygg pattfälla, som är lätt att gå på i tidsnöd: 63.Tg7+ Kf8 64.Th7 h1d 65.Txh1 Txh1 66.e6 Tal 67.Kh7 med poängen Txa6 68.g6 Ta7+ 69.Kh8 Tg7 (även andra torndrag är remi) 70.e7+ Txe7 71.g7+ Txg7 patt. Men tempodraget 67.-Ta2! istället för Txa6 gör att vit är i dragtvång och förlorar eftersom 68.g6 inte går för Th2 matt. En variant: 67.-Ta2! 68.a7 Txa7+ 69.Kh8 Ke7 70.g6 Ta8+ (Kxe6? 71.g7 =) 71.Kh7 Kxe6 72.g7 Kf7 o s v.

63.-h1d 64.Txh1 Txh1 65.e6 Tal 66.Kf6 Txa6 67.g6 Kf8 0-1

(Svensson)

Ingvar om sig själv och sitt parti mot Anders Lundin: "Det är inte ofta man kan få se Ingvar 'småtappa' fattningen, men för den observante var detta ett tillfälle. En trippering på h-linjen efter tjugo drag, där damen var tvåa, hittade han ingen lösning på - för det fanns ingen." (RED antar att det var Lundin som tripperade.) Sandén, som jag fått på min lott, över-skred betänketiden i uppgiven ställning. Jag vinner alltså, lustigt nog, på tid två gånger i rad. Tom mötte Peter Ekelund: "Han spelade som svart Modern Benoni. Efter ganska försiktigt spel från mig 'snöt' jag en bonde och lyckades till slut vinna ett marigt tornslutspel." Hans förlorade mot Johansen: "Pjäsbortsättning i trolig vinstställning". Blixtkallade Bertil Westin (Lars-Erik var magsjuk) fick mot Lovén en "positionellt ganska fördelaktig ställning. Förvaltade den till ett slutspel där b-bonden gick i dam." Matti gjorde som Bengt: vände en svår ställning till vinst. Claes medgav inget motspel men tog omvägen med springaren och fick nöja sig med remi.

23/2

Kamraterna-Wasa 3-5

Vid seger här skulle vi ha passerat Wasa som dagen före tappat en poäng mot Manhem. Vi mötte upp med ordinarie manskap.

Bengt mot Ferdinand Hellers: "Skandinaviskt visar sig vara ett oväntat och bra val mot Hellers som ju är något av expert på både Keresangreppet och Najdorfvarianten. Mig ovetande under partiet hade jag förstärkt Hectors spel som svart (Hellers vann efter ca 25 drag) och stod tillfredsställande. Var inte strategiskt förlorad som jag hörde en kommentator säga under partiet. Partiet var jag nöjd med och han bjöd remi i lika slutspel." Ingvars möte med "den avflyttade Thomas (Ernst) tilldrog sig ett visst intresse, men det hela blev en tämligen avslagen historia med en massa avbyten - remi". Mattis parti slöt remi efter omväxlande turer, något som också kan sägas om Michaels parti:

BASMANSKT

Mats Carlson - Michael Andersson

1.Sf3 b5 2.e4 a6 3.a4 b4 (Lb7) 4.d4 Lb7 5.Lc4 e6 6.De2 Sf6 7.Sbd2 Le7 8.e5 Sd5 9.Se4 h6

För att förhindra Lg5.

10.h4 d6 11.Th3 Sb6 12.Ld3 Lxe4 13.Dxe4 d5 14.Dg4 Lf8 15.a5 S6d7 16.Lg6

Ett drag som legat i luften, men vit har missat svarts motoffer.

16.-De7

fxg6 förlorar: 17.Dxg6+ Ke7 18.Lg5+ hxg5 19.Sxg5 och svart förlorar damen efter De8 20.Dxe6+ Kd8 21.Sf7+.

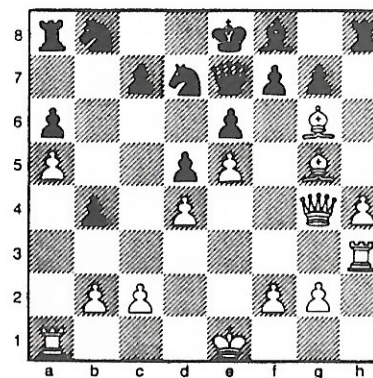
17.Sg5

Har man sagt a, får man säga b.

17.-hxg5 18.Lxg5

Lag-DM i blixt

1) SS Manhem 34 mp (84 pp); 5) Kamraterna 19 (48) 9 lag.

Ser farligt ut, men svart klarar sig med...

18.-Sxe5 19.dxe5 Dd7 20.Ld3 c5 21.Td1 Sc6 22.Te3 Dc7 remi!

Båda spelarna hade dåligt med tid.

(Andersson)

Tom: "Mot Wasa var det då äntligen dags att plocka hem SM-titeln. Men grabbarna hade tydligen sovit dåligt för det 'bidde' inte så många poäng. Jag lyckades dock slå den blinde spelaren Jörgen Magnusson. Efter ganska omsorgsfullt spel av båda med ställningskrig och en viss passivitet från svart lyckades jag komma till angrepp, min motståndare fick tidsnöd, alltså 1-0:

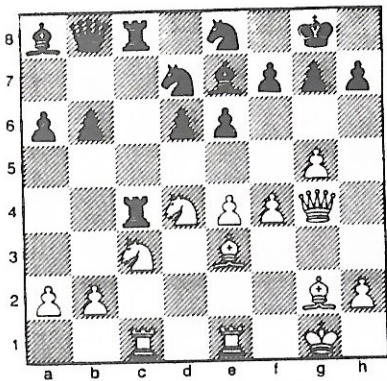
DAMINDISKT

Tom Borvander - Jörgen Magnusson
Wasa

1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sf3 b6 4.g3 La6 5.Da4 c5 6.Lg2 Lb7 7.dxc5 Lxc5 8.Sc3 0-0 9.0-0 Le7 10.Sel Dc8 11.Lf4 Sa6 12.Tc1 Td8 13.e4 d6 14.Dd1 Sc5 15.De2 a6 16.Sc2 Ta7 17.Tfd1 Da8 18.Tel Scd7 19.g4 Db8 20.g5 Se8 21.Le3 La8 22.f4 Tc7 23.Sd4 Tdc8 24.Dg4 Txc4

Junior-DM

Yngre
1-5) Magnus Carlsson, som blev trea efter särspel.

25.Sxe6 Sf8 26.Sd4 Sg6 27.h4 h5 28. g5xh6 Sxh4 29.Lf1 Txc3 30.bxc3 Lxe4 31. Lf2 f5 32.Dh3 Sg6 33.Sxf5 Db7 34.Sxe7+ Sxe7 35.De6+ 1-0

Tyvärr kom mittfältet i kläm: under-tecknad, Lars-Erik och Claes tvingades stryka på foten för "dubbelvena" Wedberg, Wessman och Webb.

24/2

Solna-Kamraterna 4,5-3,5

En avslagen pilsnermatch. Tredjeplat- sen klar men inga möjligheter till avancemang. Moroten att försöka hjälpa LASK kvar i serien hjälpte inte (lundensarna är ju annars alltid en lämp- lig räddningsplanka de år då vi är illa ute).

Bengt mot Christer Bergström: "Fick inte ut något av öppningen som vit i sicilianskt, där jag tog på mig en isolerad dubbelbonde för lite tryck. Efter bra försvar av Bergström var jag tvungen att gå in i ett lika slutspel för att inte riskera att komma sämre. Det slutade sedan snabbt remi efter ytterligare några avbyten." Mot Cal- lergård stod Ingvar så bra att han "inte ville göra drag" - det gjorde han inte heller och till sist "för- svann fördelen i samma takt som ti- den". Tom spelade damgambit mot Håkan Hansson: "Han antog och jag spelade det aggressiva e4. Efter 7 drag förlor- rade jag bonde. Jag tyckte inte jag hade komp men fick igång spelet och lyckades vinna tillbaka bonden med fördel. Hans tid rann bort och jag tyckte det var dags att komplicera spelet. Resultatet blev att han spela- de ut mig i sin tidsnöd. Jag kom in i ett mattnät och när han klarat tiden var det bara att ge upp. 0-1." Hans

mot Denecke: "Tidsnödsdrama där jag tänkte femtio minuter i 12:e draget utan att hitta något drag som jag var nöjd med. På gränsen till sammanbrott kastade jag iväg ett dåligt bonde- drag men det gick vägen. Matt i 39:e dra- get." Matti vann, Lars-Erik och Claes spelade remi och undertecknad lekte Larsen - 9.a4 och 10.h4 mot damin- diskt! - men förlorade ömkligt sedan jag helt missat ett offer på h4.

Individuella resultat:

1.Thomas Ernst	2,5/4
2.Bengt Svensson	5,5/8
3.Ingvar Andreasson	4,5/9
4.Gösta Svenn	4,5/9
5.Lars-Erik Johansson	3,5/8
6.Claes-Göran Olausson	1,5/6
7.Matti Svenn	6/9
8.Michael Andersson	1/2
9.Tom Borvander	5,5/9
10.Ulf Nyberg	1,5/4
11.Hans Svedberg	1/3
12.Bertil Westin	1/1

Elitserien

1.Wasa SK	9720	46	16
2.SK Rockaden	9630	49	15
3.SK Kamraterna	9603	38	12
4.SS Manhem	9342	39	10
5.Limhamns SK	9504	36,5	10
6.Södra/Sass	9234	36	7
7.Solna SS	9315	30,5	7
8.Shack 08	9225	30,5	6
9.Lunds ASK	9216	30,5	5
10.SK Passanten	9027	24	2

Gösta Svenn

ANDRALAGET

MÅNGA MATCHBOLLAR RÄDDADE SEGER MED 6-2 I AVGÖRANDE!

Förra säsongen sänar etta i serien. I år räckte det med att bli fyra för att ta sig upp till divison II. Det före- föll närmast vara en formsak i början av hösten.

Formsak hade det kanske också varit, om formen varit god. Så var dock inte fallet.

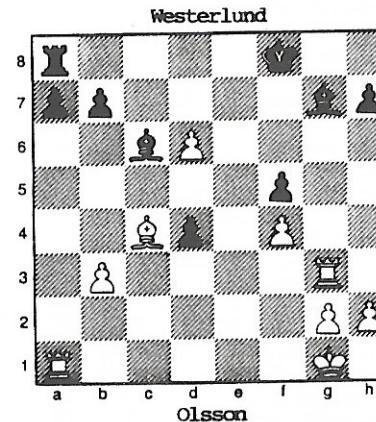
I senaste bladet fanns resultaten t o m rond 6. Inför den sista rond- en låg vi alltså på sjätte plats, två matchpoäng efter både fyran och fem- man. Hopplöst? Inte med tanke på att Kungsbacka och Alingsås hade tämligen svåra matcher kvar.

Vi kunde med visst fog räkna på par- tipoäng. Kalkylen före vår match mot Manhem IV sa att vi behövde vinna med 6-2, om våra konkurrenter skulle för- lora med minsta marginal.

Inte för att vi visste det under matchen, men Kungsbacka förlorade stort mot Trollhättan och Lidköping- Alingsås slutade 4,5-3,5. Vi behövde alltså "bara" göra 6-2 mot seriens bottenlag för att nå divison II.

Det började bra. 1-0 till oss efter ett (sic!) drag på bord 7. Vid 5-1 till oss kunde vi nöja oss med två av- slutande remier? Ja, om vi inte stått på torsk i de två sista partierna.

När Manhem reducerade till 5-2 låg lagledaren under med ungefär samma siffror i fjärde set. Dessutom hade motståndaren, Tord Olsson, egen serve och tre matchbollar (40-0):

26.Tel?

Ett dubbelfel ger bort första match- bollen. Tornet borde ha gått direkt till dl. Men först 26.Kf1!? för vad ska svart då göra mot 27.Tdl & 28. Txd4?

26. - Le4 27.Tdl Td8 28.Txg7 Kxg7 29. Txd4 Kf6

OK, man fick ett game till. Men vad hjälper det när man bjuder på en

matchboll i sin egen serve? Nu kunde 30.g4 kanske "vatt nåt". Bonden har ju kortare väg till dam från g5 än från g2.

Men Tord gör inget direkt fel. Han kan ju spela lite vad som helst, vänta och serva hem matchen i nästa game.

30.Kf2 Lc6 31.b4 Ld7 32.Td3 Le6 33. Lxe6 Kxe6

Svart lät löparen löpa mot e6 för av- byte. Serven hölls, men nu är det vits tur.

34.Th3 Kxd6 35.Txh7 Kc6 36.Ke3

Fin täckning vid nät, tornet kommer inte in på d4. Ny matchboll, men...

36. - Te8+ 37.Kd3?

... här går han åt fel håll. 37.KF3! vore en snygg stoppboll. Efter nät- rusningen 37. - Te4 kommer passersla- get 38.b5+!, varefter 38. - Kxb5 39. Txh7+ vinner för vit, liksom 38. - Kb6 39.Tf7.

37. - Te4 38.Kc3??

38.b5+! i alla fall, så klart. Nu ut- jännas antalet bönder, eller set om man så vill. Avgörande set börjar med ett servegenombrott direkt:

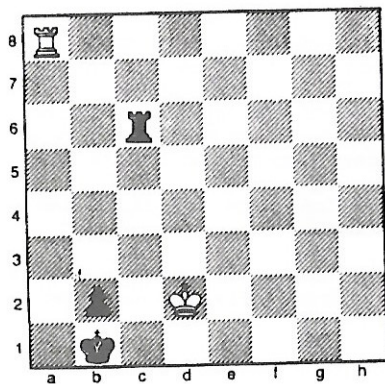
38. - Txf4 39.h4? Tg4 40.Th6+? Kb5 41. Th5?

Svart lockas fram på nät, men vit har ingen precision kvar i passerslagen. Sista changes hade varit att försöka lobben 41.Th7 som besvaras med b7-b6 (eftersom b-bonden står för svarts vinstchanser).

Plötsligt har vi 5-2 både i lag- matchen och på brädet. Återstår bara att serva hem game, set och match:

41. - Tg3+ 42.Kd4 Kxb4 43.Txf5 Txg2 44.h5 b5 45.h6 Th2 46.Tf7 Txb6 47.Txa7 Td6+ 48.Ke3 Kb3 49.Ke2 b4 50.Th7 Kc2 51.Tc7+ Kb2 52.Th7 b3 53.Tb7 Kc2 54. Tc7+ Kbl 55.Tb7 b2 56.Tb8

Eftersom vit inte håller a-linjen, kunde vår matchboll spelats så här: 56. - Ta6 57.Kd2 Ka2 58.Kc2 b1d+ 59. Txbl Tc6+. Men i stället spelade jag som om vi hade haft en gammal välkänd slutspelsstudie:

Svart drar och vinner

Det är väl allom bekant hur!? Jo men visst, Tc6-d6+ tvingar vit till Kd2-e2. Sen som partiet (fast med 57.Ta7):

56. - Td5 57.Tb7 Kc2 58.Tc7+ Kb3 59. Tb7+ Kc3

Om nu 60.Tc7+, så 60. - Kb4 61.Tb7+ Tb5. I stället spelade Tord

60.Kel

men förmådde inte returnera stopp-volley

60. - Td4 0-1

Så fick vi 6-2 i avgörande! Och så klarade vi oss fantastiskt nog upp till div. II med en halv partipoäng till godo.

Division 3:6

1.Tibro SK	7610	38	13
2.Lidköpings SS	7511	35	11
3.SK Kamr., Trollh.	7511	34	11
4.SK Kamraterna II	7304	30	6
5.Alingsås SS	7304	29,5	6
6.Kungsbacka SK	7223	22	6
7.Göteborgs SS	7106	21,5	2
8.SS Manhem IV	7016	14	1

Ola Westerlund

Göteborgsrallyt

Födda 75-76

Överlägsen segrare efter höstens och vårens spel: Magnus Carlsson.

TREDJELAGET

Manhem V-SKK III 1,5-6,5

Till Schackspelets hus med näst intill ordinarie lag och med den yngste (Magnus Carlsson) som härförare. Han visade också vägen genom att slå en "1937-spelare", vilket gjorde att de andra (utom jag själv) följde med av bara farten.

SKK III-SK Vi-Mo 6,5-1,5

Samma framgångsrika uppställning som senast och med nästan identiska bordsresultat. I och med detta var vi klara för division 3.

Harplinge SS-SKK III 3-5

Två avslagna lag. Hälften av oss var tredjelagsspelare, hälften fjärdelagspelare. Därmed avslutade vi säsongen på ett säkert sätt. Alla har tagit sitt ansvar.

Poängplockare:

Mikael Andersson	5,5/7
Ingvar Gummesson	5,5/6
Magnus Carlsson	5/6
Jan Wettfors	3,5/7
Hans Sandqvist	3,5/6
Ragnar Gustavsson	3,5/4
Kent Jägerflod	3/6
Bryn Roughsedge	2,5/5
Anders Knutsson	2,5/3
Robert Langenfeld	1,5/3
Namdar Nasser	1/1
Lennart Olsson	0/1
Ingvar Persson	0/1

Division 4:12

1.Falkenbergs SK	7610	40,5	13
2.Varbergs SK	7601	38	12
3.SK Kamraterna III	7511	37	11
4.Fritsla SS	7313	27,5	7
5.Harplinge SS	7304	23,5	6
6.SS Manhem V	7205	22	4
7.Shack 70, Halmstad	7106	19	2
8.SK Vi-Mo	7016	16,5	1

Härmed ber jag att få tacka för mej som lagledare efter tre år. Tack till alla spelare som ställt upp och tagit laget från femman till trean.

Jan Wettfors

PS. Enligt den preliminära lottningen (se s.22. RED.) blir det tuffare nästa år; serien håller ungefär "division 3,5-klass" jämfört med säs. 90-91. DS.

FJÄRDELAGET

SKK IV-Manhem XV 4-1

Manhem XI-SKK IV 0-5

Det här är resultatet från 7:e och 9:e rondan (i åttonde hade vi frirond), mer om dem i samband med Ingvars parti här nedan.

Resultaten från tidigare rondor har ju redan redovisats, men eftersom vi nu vann vår grupp i distriktsserien och därmed inte bara gick upp i fyran, utan fick kvala till trean (där vi givetvis inte hade haft nåt att göra), må det väl vara mig beskärt att säga några ord om säsongen som helhet.

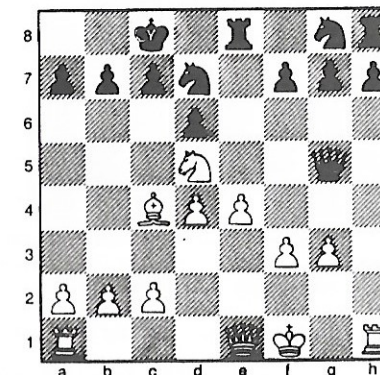
Laget uppträdde synnerligen gediget, och bland flera fina insatser ska speciellt Ingvar Perssons nämnas: han deltog i varenda match och tog 100%! Det enda irriterande var att vi vid flera tillfällen tvangs lämna WO på sista bordet (detta var huvudorsaken till det genanta nederlaget mot Angered III), och trots att jag tyckte motsatsen för ett år sen, så kan jag idag inte förstå hur vi ska kunna skrapa ihop fem lag nästa säsong.

Av de enskilda partierna minns jag främst två slutspel, varav jag själv var inblandad i det ena. Det återges här litegrann à la Andréasson som en berättelse i diagram. Jag har medvetet avstått från omdömen, men det är givet: mitt 8:e drag är jag inte stolt över. Den avslutande kommentaren må synas banal för de mer försigkomna, men klubben består ju nu en gång för alla inte bara av sådana. För övrigt spår jag min blott 13-åriga motståndare en lysande framtid i Caissas rike.

KUNGSGAMBIT

Ingemar Johansson - Mikael Arnelind

1.e4 e5 2.f4 exf4 3.Sf3 Le7 4.Lc4 Lh4+ 5.Kf1 d6 6.d4 Lg4 7.Lxf4 Df6 8.Lg3 Lxg3 9.hxg3 Sd7 10.Sc3 0-0-0 11.Sd5 Lxf3 12.gxf3 Dg5 13.De1 Te8

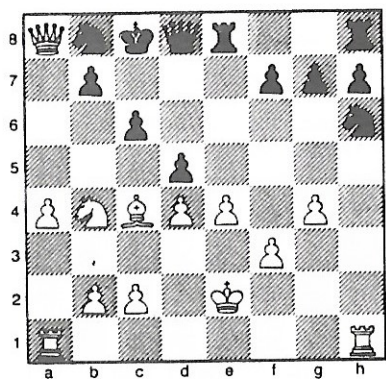
Det här var årets första Kungsgambit, eller Ylvagambit borde jag kalla den med tanke på vad som den dagen ockuperade min hjärna, i vart fall då jag vaknade. Senare visade det sig att Mikael själv helst av allt spelar Kungsgambit. För övrigt kan väl sägas att både svart och vit kunde ha spelat bättre, t ex 5. - d5 resp. 8.Le3. Vits nästa drag bjuder på matt- och avdragshot (det hänger på g5).

14.Da5 Dd8 15.Dxa7 Sb8 16.Sb4 Df6 17.Ke2 Sh6 18.Sd5 Dg5 19.Da5 Dd8 20.g4 Sc6 21.Da8+ Sb8 22.a4 c6 23.Sb4 d5

Blist-KM

1) Ingvar Andreasson 9 av 10 2) Claes-Göran Olausson 9 poäng. Ingvar vann på inbördes möte. 11 deltagare.

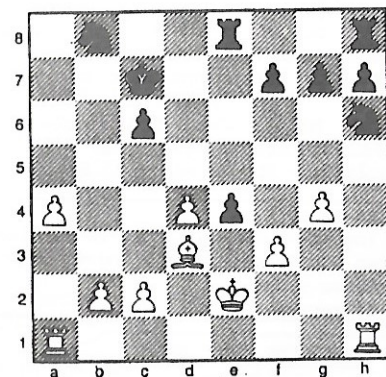

Mitt följande drag syntes nästan nödvändigt, för efter 24.Ld3 dxe4 25.Lxe4 har svart tre trevliga drag i 24. - Dxd4, 24. - Sxg4 och 24. - f5. Varför inte 17.Kg2 tidigare? Svar: fruktan för 17. - h5.

Jag spekulerade ändå här i att min fribonde på damflygeln skulle av-göra...

24.Sxc6 bxc6 25.La6+ Kd7 26.Db7+ Dc7 27.Dxc7+ Kxc7 28.Ld3 dxe4

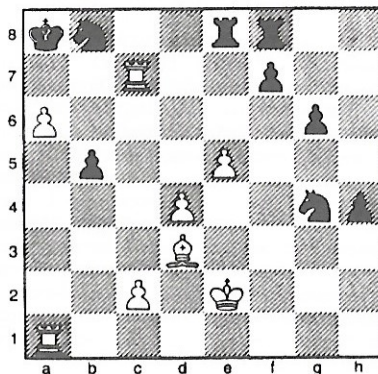

...men till min fasa såg jag nu att svart får motsvarande hot på kungsflygeln, minst sagt. Att det nu närmast inte är bättre att slå med löparen är lätt att se.

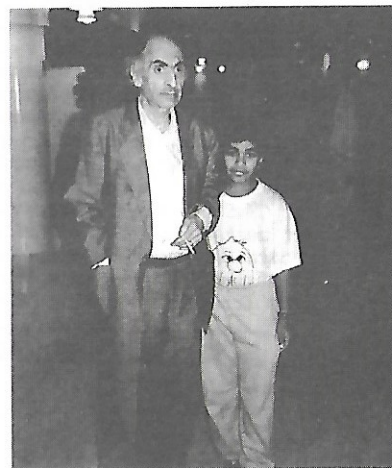
29.fxe4 Sxg4 30.a5 Kb7 31.a6+ Ka7 32. Thf1 Thf8 33.b4 h5 34.Tf5 g6 35.Tc5 h4 36.b5 cxb5 37.Tc7+ Ka8 38.e5

18

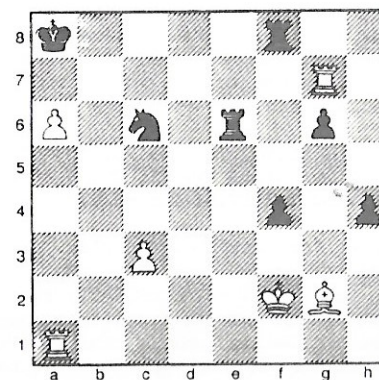
Vit hotar nu att vinna med 39.Le4+, och det är vad jag har spelat på de senaste dragen. Jag tvivlar för övrigt inte på att det går att finna bättre drag för oss båda i detta skede. Känslan var: "Herregud, jag är förlorad!".

38. - Sxe5 39.dxe5 Txe5+ 40.Kf3 f5 41. Tg7 Te6 42.Lxb5 Sc6 43.Lf1 Sd4+ 44.Kf2 f4 45.c3 Sc6 46.Lg2

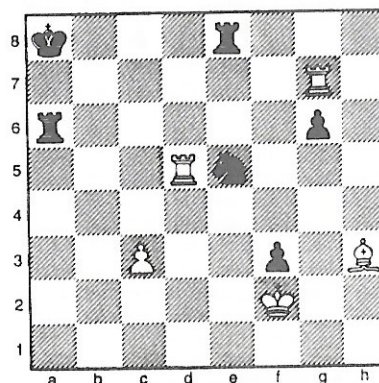

Vid världscupen i Skellefteå häromåret träffade lovande lundbyiten Mikael Arnelind sin (för)namne Tal. Foto: Jan Arnelind.

Här trodde jag mej ha klarat upp ett och annat, men plötsligt fick jag en chock. Och mycket riktigt - det följde:

46. - f3 47.Lf1 Se5 48.Ta4 Th8 49.Td4 h3 50.Lxh3 Txa6 51. Td5 Te8

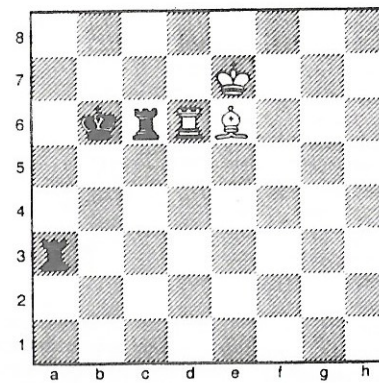

Nu såg jag min chans. Kommer bara bönderna bort från brädet så kan remi vara där. Svart hjälper generöst nog till.

52.Txe5 Ta2+ 53.Kxf3 Txe5 54.Txg6 Tc5 55.Ke4 Txc3 56.Le6 Ta4+ 57.Kf5 Tc5+ 58.Kf6 Ta6 59.Tg8+ Kb7 60.Tg7+ Kb6 61. Td7 Tc6 62.Ke7 Ta3 63.Td6

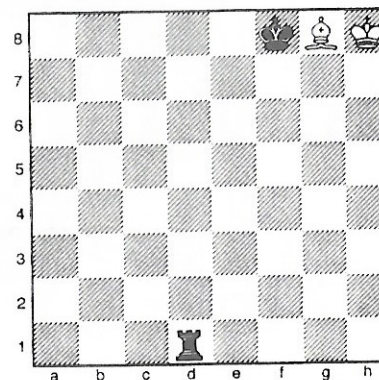
Göteborg Open

1) R Bator 6,5 av 8 2) Ingbrant 6,5 7) Bengt Svensson 5,5; Bertil Westin 5; P-O Gromark 4; Ola Westerlund 3; Michael Gurebo 0,5 poäng. 52 deltagare.

Sådär ja, nu visste jag att det var remi om kungen bara går till rätt hörn och det inte finns några fällor på den vägen. Visserligen velar jag litegrann men planen är klar. Under återstoden av partiet bjöd jag remi flera gånger, men Mikael avböjde. Först i slutställningen, när vi både hade högst 10 minuter kvar på klockan och alla andra för länge sen lagt av, lyckades jag övertyga honom att den materiellt starkare parten inte kan vinna. Han visste det inte då, men jag är mer än viss om att då han är i min ålder så kommer han att i ett nafs kunna bedöma slutspelsställningar som jag inte ens vågar drömma om.

63. - Txd6 64.Kxd6 Td3+ 65.Ke5 Kc6 66.Ke4 Td1 67.Ke5 Tel+ 68.Kf6 Kd6 69. La2 Tf1+ 70.Kg5 Ke5 71.Kg6 Tal 72.Lg8 Tf1 73.Kg7 Kd6 74.Kh8 Ke7 75.Lh7 Tgl 76.Lg8 Kf8 77.Lh7 Kf7 78.Ld3 Tdl 79. Lc4+ Kf8 80.Lg8 remi

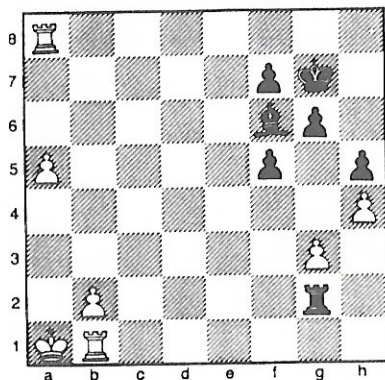
Antligen gick Mikael med på att det var remi. På tornschacken går löparen emellan, och insisterar svart på att hålla kungen på en luckas avstånd, så är vit patt. Tumregeln i ett sånt har slutspel är alltså: gå med kungen till ett horn som inte har löparens färg och se upp för lömska hot på vagen.

Därmed var matchsegern i hamn mot det lag som till sist visade sej bli våra svåraste konkurrenter om gruppsegern.

De tre sista ronderna i gruppspellet avverkades under en helg efter bästa elitseriemodell. Det förnuftiga här kan ifrågasättas. Själva hade vi firerond på fredagen, men våra dittills svåraste konkurrenter, Manhem XI, förlorade på WO med 0-5. Detaljerna känner jag inte, men helt klart har många spelare på den här nivån inte motivation för att sitta och nöta vid brädet tre dar i sträck (och en fredagkväll allra minst). Följden blev att manhemslaget var borta från kampen om förstaplatsen och därför ställde upp med ett försvagat lag mot oss i sista rond, ett möte som några dar innan tycktes ha finalkaraktär.

Här är slutet på det mest spännande partiet i den matchen.

Ingvar Gummesson

David Melchior

Vits a-bonde är förstas en trumf, men inte så stor att han kan strunta i alla sina andra bönder. Det är dock precis vad som händer i det här partiet.

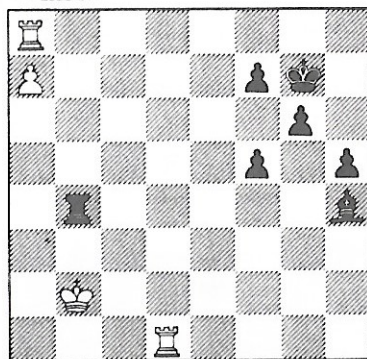
53.a6 Txxg3 54.Td1?

Bättre är 54.Ka2!, t ex 54. - Tg4 55.b4! Tg2+ 56.Kb3 Tg3+ 57.Kc4 Ta3 58. b5 och vit måste vinna. Här framgår klart att både tornet och bonden gör nytta på b-linjen.

54. - Tb3 55.Td2 Ta3+ 56.Kb1 Ta4 57.b3 Tal+ 58.Kc2 Lxh4 59.Td1 Ta2+ 60.Kb1 Ta3 61.Kb2 Ta5 62.b4 Tb5 63.a7?

Alldeles för lättvindigt spelat. Efter 63.Kb3 Lf2 är 64.Tal intressant, t ex 64. - Lc5 65.Ta4 (RED: 65.Kc4!) f4 66. a7 Kf6 67.Tc8 och nu tycks inte pjäs-offret 67. - Lxa7 kunna rädda svart. En variant: 68.Txa7 g5 69.Ta6+ Kg7 70.Tc5 Txc5 71.bxc5 f3 72.c6 f2 73.Tal g4 74.c7 g3 75.c8d g2 76.Dc3+ o s v.

63. - Txb4+

64.Ka3?

Ett fel men är det avgörande? Vits uppgift tycks mig inte så lätt efter 64.Kc3 heller, t ex 64. - Ta4 65.Kb3 Ta5/a6 66. Td4 Lf2 67.Ta4 Txa4 68.Kxa4 Kf6 och svart offerar löparen på bonden så sent som möjligt, medan bönderna öser på. Här och i den följande kommentaren motses med glädje analys-hjälp från mer försigkomna spelare.

64. - Le7! 65.Tg8+??

Detta, som vit spelat på hela tiden, är väl det avgörande felet. Behöver jag tillägga att det kom i tidsnöd. Enda draget var 65.Ka2, varefter det ändå inte tycks så klart efter 65. - Ta4+ 66.Kb3 Ta3+ 67.Kc4! (67.Kb2 Ta5 68.Tal?? Lf6+) och nu a) 67. - Ta5 (+ Lc5) 68.Td5 Tal (68. - Txd5 förlorar) 69.Td7! (med planen "flyttar svart löparen, så Tb, c eller e8 följt av a8D")

b) 67. - Lg5 68.Tel Kf6 69.Kd4 med plats för analys.

65. - Kxg8 66.a8D+ Tb8+

"Schack!" sa Ingvar efter en konstpaus. Motståndaren fick en chock och svart i ögonen drog han...

67.Ka4 Txa8+ 68.uppg

...och rusade ut ur lokalen.

Division 5:3

1.SK Kamraterna IV	8701	28,5	14
2.Lundby IV	8512	27	11
3.SS Manhem XI	8503	19	10
4.Angered II	8413	24	9
5.Majorna V	8323	20,5	8
6.Angered III	8314	20	7
7.Länsmansgården II	8215	14,5	5
8.AK77 IV	8206	14	4
9.SS Manhem XV	8125	12,5	4

KVALET

Manhem VIII-SKK IV 4-1
Majorna II-SKK IV 5-0
Länsmansgårdens SK utgick.

Även kvalet spelades tre dar i sträck, och än en gång visade sig denna modell tvivelaktig i lägre seriesammanhang. Till lördagens möte mot Manhem VIII var Länsmansgårdens två bästa spelare förhindrade att delta, och lagledaren beslöt helt sonika att lämna walkover i bägge de återstående ronderna. Trist.

Vår insats var knappast övertygande. Som det såg ut på bräderna i tredje spelturnen mot Manhem VIII kunde vi mycket väl ha vunnit den matchen med 3-2, men till syvende och sist var det bara Hans Sandqvist som höll måttet. Resultatet mot Majorna II är helt rättvisande, och de var fullständigt överlägsna i detta kval. Med bibehållen slagstyrka kan de mycket väl hävda sig i division 3.

Ingemar Johansson

FEMTELAGET

SKK V-SS Manhem XIII 1,5-3,5
SS Manhem X-SKK V 4-1

Division 5:1

1.Majorna II	8701	32,5	14
2.AK77 III	8611	22,5	13
3.Majorna III	8512	27	11
4.SS Manhem X	8422	25,5	10
5.11 Oktomvri	8413	21	9
6.SS Manhem XIII	8404	20	8
7.Hannarbetarna	8206	13	4
8.SK Kamraterna V	8116	13	3
9.Angered V	8008	4,5	0

De våra nedflyttade till division 6.

Preliminär lottning för allsvenska säsongen 91-92

KLASSIKERN

ELITSERIEN	27/10	17/11	8/12	12/1	2/2	23/2	20/3	21/3	22/3
1. Wasa SK Stockholm	3	2	3	2	4	1	1	2	0
2. SK Rockaden, Stockholm	2	3	2	1	3	2	3	1	1
3. SK Kamraterna, Göteborg	1	1	1	1	1	2	1	1	1
4. SS Malmö, Göteborg	0	1	1	1	1	1	1	1	0
5. Linnhems SK	3	2	1	1	1	1	1	1	0
6. Södra SS	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7. Solna SS	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8. Schack 08, Norrköping	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9. Malmö SS	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10. Uppsala ASS	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Division 2 Grupp 6	Rordlösa och spel dagar							Po- äng	Plac- ering
	1	2	3	4	5	6	7		
1. SS Malmö III	0	2	0	4	0	0	0	0	
2. Åstorps SS	1	1	0	2	0	0	0	0	
3. Malmö AS	0	1	1	0	0	0	0	0	
4. SK Kamraterna II	0	0	1	1	2	0	0	0	
5. Malmö SS II	4	0	0	0	1	0	0	0	
6. Linnhems SK III	0	0	0	0	1	1	0	0	
7. Lunds SK	2	0	0	0	0	0	0	0	
8. Kirsebergs SK	1	0	0	0	0	1	0	0	

Division 3 Grupp 7	Rordlösa och spel dagar							Po- äng	Plac- ering
	1	2	3	4	5	6	7		
1. SS Malmö IV	0	2	0	4	0	0	0	0	
2. Göteborgs SS	1	1	0	2	0	0	0	0	
3. Falkenbergs SK	0	1	1	0	0	0	0	0	
4. Kungsbacka SK	0	0	1	1	2	0	0	0	
5. AK 77 II	4	0	0	0	1	0	0	0	
6. SK Kamraterna III	0	0	0	0	1	1	0	0	
7. Varbergs SK	2	0	0	0	0	0	0	0	
8. Lundsby SS II	1	0	0	0	0	1	0	0	

Division 4 Grupp 15	Rordlösa och spel dagar							Po- äng	Plac- ering
	1	2	3	4	5	6	7		
1. SS Malmö VIII	0	2	0	4	0	0	0	0	
2. SK Kamraterna IV	1	1	0	2	0	0	0	0	
3. Länsmansgårdens SS	0	1	1	0	0	0	0	0	
4. SS Hövdingen	0	0	1	1	2	0	0	0	
5. SS Malmö IX	4	0	0	0	1	0	0	0	
6. AK 77 III	0	0	0	0	1	1	0	0	
7. Södret	2	0	0	0	0	0	0	0	
8. Lundsby SS IV	1	0	0	0	0	1	0	0	

"Vad är det för skumma holländska varianter du spelar?" frågade mej Janne vid något tillfälle, när min favorituppställning med löparna på b4 och b7 inte slog så väl ut. Jag kunde egentligen inte svara på frågan, utan var tvungen att tillstå att spelsättet nog inte alltid var så sunt, men - vill jag minnas att jag la till - "det är förträffligt om vit bara gör rutindrag".

Och vad finner jag under de ivriga Aljechinstudier som jag har bedrivit den senaste tiden? Jo, att Alexander den store själv mer än en gång spelade "den skumma varianten". Det följande partiet är ingen "klassiker" i den bemärkelse som man för det mesta lägger i ordet (och som väl även har varit ett slags urvalskriterium i den här spalten), men det är bra, har sina stipulerade år på nacken och kanske känner inte ens Bengt eller Martin till det?

Om motståndaren vet jag ingenting, förmodligen rör det sej om en lokal förmåga i denna turnering, som spelades ett tag efter schack-OS i Buenos Aires och vanns av Aljechin på 10 p. av 10 möjliga. Sedan skyndade han hem till Europa, där kriget just brutit ut, och enrollerade sej i franska armén. Kanske ska de underliga turer han senare trädde ses som försök att urskulda sej inför de nya herrarnas stränga blick?

HOLLÄNSKT
Aljechin - Kausz
Caracas 1939

1.d4 f5

Den "rena" dragföljden. Det har sina fördelar att finta med 1. - e6: dels omöjliggör man Stauntongambiten och det äckliga 2.Lg5, och dels kan man förleda vit till ett tidigt c4, vilket han kanske bör vänta med tills svart har bestämt ruta för sin svartfältare. Nackdelen heter för-

stås 2.e4, men vad är det för fel på Franskt eller Paulsen? Intressant är för övrigt "Sjöödin-gambiten" (1.d4 e6 2.Sf3 f5 3.e4!?), som avhandlas i Schacknytt nr 7/90.

2.Sf3 Sf6 3.c4

Den bästa uppställningen för vit är säkert tidigt g3, Lg2 osv.

3. - e6 4.Sc3?! Lb4! 5.Ld2 0-0 6.Dc2 b6 7.g3

Det klassiska spelsättet är 7.e3, kanske rentav följt av lång rockad. Nu når vi genom dragomkastning en ställning där vit har bemött Lb4 på sämsta möjliga vis.

7. - Lb7 8.Lg2 Se4 9.0-0

9.Sxe4 Lxe4 10.Dd1 Sc6 11.0-0 ser bättre ut.

9. - Sxd2 10.Sxd2 Lxg2 11.Kxg2 Sc6

Den "skumma" varianten triumferar. Svart har redan fördel, inte sant? Bättre lätta och angreppschanser på kungsflygeln.

12.e3 e5!

Aljechin var slentriandragens svurne fiende. Här ödslar han ingen tid på att förbereda denna åtrådade framstöt med d7-d6.

13.Sd5? exd4 14.e4!?

Vit gör sitt bästa för att komplicera spelet. Antagligen missade han nyss att 14.Sxb4 förlorar bonde utan kompensation efter 14. - Sxb4 15.Db3 dxe3.

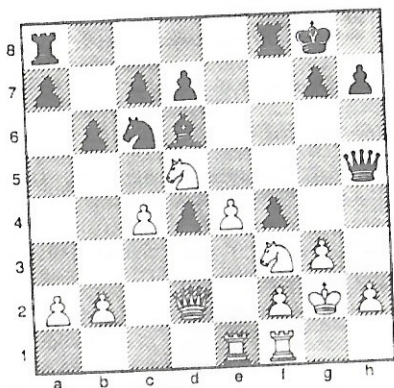
14. - f4!

Episkt Aljechin. Det prosaiska 14. - Lxd2 15.Dxd2 fxe4 16.Tael Te8 17.Df4 tilltalade honom inte.

15.Sf3 Ld6 16.Dd2 De8

Det är ju Holländskt!

17.Tael Dh5

18.Sh4?!

Enligt en annan Alexander, C.H.O'D nämligen, så var 18.Sxd4, "dangerous though it looks", vits bästa drag. Han ger följande varianter:

a) 18. - f3+ 19.Khl Dh3 20.Tgl Se5 (20. - Lb4 21.Sxb4 Se5 22.Sd3! Sg4 23.Sxf3 Txf3 24.Tg2) 21.Sf4 Txf4 (21. - Dh6 22.Sf5) 22.gxf4 Sg4 23.Txg4 Dxc4 24.Tgl Dxf4 25.Dxf4 Lxf4 26.Sxf3 och vit har rätt upp det värsta.

b) 18. - Sxd4! 19.Dxd4 c6! 20.e5! (20.Sxf4? Lxf4 21.gxf4 Dg4+ 22.Khl Df3+ 23.Kgl Txf4 och svart vinner eller 20.Sc3 f3+ 21.Khl Dh3 22.Tgl Tf6 med samma utgång) 20. - Fxg3!

(20. - f3+ tycks inte heller här ge så mycket) 21.fxg3 Txf1 22.Txf1 Lc5 23.Sf4 Lxg4 24.Sxh5 Lxe5 och slutspelet måste ju vara vunnit för svart.

18. - f3+ 19.Khl Tae8 20.Sf5 Dg4 21.b4

Vit tycks förlorad i alla varianter:

a) 21.Sxd6 cxd6 följt av Te5-h5 med snabb vinst.

b) 21.Sf4 Lxf4 22.Dxf4 Dh3! följt av g6 med pjäsvinst.

24

c) 21.Sxd4 Sxd4 22.Dxd4 Te5 och vit har inget försvar mot notet Dh3 och Th5.

21. - Txex4 22.Txe4 Dxe4 23.Sxd6 De2! Man kan inte annat än beundra Aljechins exakta och snabba vinstföring. Dock så svarts 25:e drag bär den sanne mastarens hallstampel.

24.Dc1

Eller 24.Dxe2 fxe2 25.Tel d3 26.Se4 Sd4 27.Sf4 Txf4 28.gxf4 Sf3 29.Tbl eLD+ 30.Txel Sxel 31.Kgl Sf3+ 32.Kf1 Sxn2+ och vit kan ge upp.

24. - cxd6 25.Sf4 Txf4! 26.gxf4 Sxb4 27.Kgl Sd3 28.Dd1 Sxf2 29.uppg.

Ett fint exempel på den skumma variantens tematik. Vit gjorde en mängd d4-drag som "brukar" vara bra, men det var dom inte. Intressant är också att Aljechin inte rörde d-bonden under hela partiet. Själv brukar jag alltid sitta och oroas meg över det stygga hålet på c6 i bondekedjan a7-b6-c7-d6-e5.

Ingemar Johansson

Springaren

Sakta fördes hans hand ner mot springaren, och plötsligt stack det till, och ur den där lilla springan som skulle föreställa hästens mun rann sakta något rött, droppade blod. Det gjorde inte speciellt ont i pekfingerets insida; snarare var det samma känsla som när man grubblade och litegrann i misshugg nafsar sej själv i skinnet.

- Skyll dej själv, hästkrake, muttrade han. Du skulle bara veta vad för gift som rinner i mina ådror.

Och mycket riktigt. Inte stod det länge på förrån i stället fradga stod ur den löjliga springarspringan, blå rök kom ur de små sylstungna näsborrarna och hela tråkroppen pulvriserades till stoft: ett vitt, fint frömjöl, sådant man kan få se i pyttepyramider under möbler vilkas hela återstående tid smältes i dystra vindars magar.

Han betraktade damnhögen, nästan osynlig där på den vita rutan, med en känsla som smakade varmt och sött, litegrann som blodet faktiskt.

Strax kom bedrövelsen över honom. Hur i herrans namn skulle han nu kunna vinna partiet - utan stoltheten på d5?

Ingemar Johansson

När Aljechin var i Sverige

SPANSKT

Alexander Aljechin - Ragnar Gustavsson
Simultan (40 bord) 5 april 1935

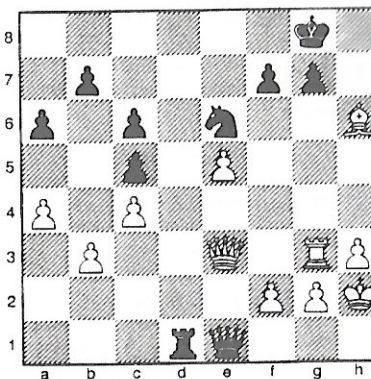
1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4 Sf6
5.Lxc6

Ovanligt. 0-0!.

5.-dxc6 6.Sc3 Ld6 7.d4 De7 8.dxe5 Lxe5
9.Sxe5 Dxe5 10.Df3 0-0?

Här hade nog Sd5 ställt Aljechin inför vissa problem: 11.Ld2 f5.

11.Lf4 Da5 12.0-0 Le6 13.Tfel Tad8 14.h3 Td7 15.Tad1 Tfd8 16.Txd7 Txd7 17.a3 h6?? 18.Lxh6 Db6 19.e5 Se8 20.Lc1 Dd4? 21.Lf4 Db6 22.b3 Da5 23.a4 c5 24.Te3 c6 25.Se4 Ld5 26.c4 Lxe4 27.Dxe4 Sc7 28.Tg3 Se6 29.Lh6 Td4 30.De3 Tdl+ 31.Kh2 Del

32.Txg7+ Sxg7

Kf8 hade faktiskt givit möjligheter till fortsatt spel, men man ställer ju inte gärna sin kung i avdragsschack.

33.Dg5 Kf8 34.Dxg7+ Ke8 35.Df8+ Kd7
36.Dxf7+ Kc8 37.e6! uppgivet

Jag sträckte fram handen och tackade så mycket för uppvisningen. Ett leende lyst upp hans ansikte, avslutningen tyckte han var ganska bra!

Aljechin gästade Sverige endast två gånger. Första gången 1912 vid Olympiaden i Stockholm då det även anordna-

des en schacktävling. Den vanns av Aljechin som då endast var 19 år. Den knipsluge göteborgaren Joel Fridlisius slog honom dock. Andra gången var april 1935 i Örebro som firade något jubileum. Här vann han överlägset med 8,5 p av 9! Ståhlberg fick en vän-skapsremi.

Frågar man sej vem som gett mest av de största; Lasker, Capablanca eller Aljechin (jag tänker då inte alls på Karpov eller Kasparov) - då kan svaret bara bli ett: Över alla schackspelets koryfeer i alla tider reser sej, ouppnåelig och utan like, kännaren, kämpe, konstnären och därtill den store teoretikern Alexander Aljechin, utgivare av 18(!) böcker.

Ragnar Gustavsson

Antinimzowitsch

Efter 1.d4 Sf6 2.c4 e6 uppfann jag draget 3.a3, året var 1943. Stamparti: Ragnar Gustavsson-Eric Jonsson, klubbmästerskapet 1943.

Jag har letat i all världens teori-böcker men har inte funnit detta drag som möjliggör ett flertal populära öppningar - Nimzowitsch, Cambridge Springs, Manhattan, svenska Tarrasch-försvaret, vissa damindiska försvar osv.

När jag vid SM-tävlingarna i Lidköping 1944 visade draget för Keres och Stoltz spelade Keres c5, Stoltz a5 på mitt 3.a3. Hela det nimzowitsch-systemet går ju ut på behärskandet av fältet e4. Det är därför Lf8-b4 spe-las. Jag nästan ångrar mej, jag har ju tagit död på Nimzowitsch, han som var en storskrävlare och alltid ville vara bäst.

Keres deltog utom tävlingen i turneringen i Lidköping. Göteborgs Henric Karlsson blev då utbackad. Det var tråkigt, han var Manhems förstabords-spelare och en teorikunnig och stark spelare. Men trots sin spelstyrka tog han aldrig hem något Göteborgsmästerskap i likhet med

Ragnar Gustavsson

Vilket år blev Euwe världsmästare?

Boken "VM-sjakk i 100 år. Portretter av 13 verdensmestere" är skriven av Sigurd Heiestad och Øystein Brekke. Den är, vilket torde ha framgått, på norska och kom ut 1986 och jag antar att jag borde ha recenserat den i TFS det året men av olika anledningar blev det inte så.

Alstret hör, kan jag väl säga nu då istället, inte till höjdarna precis. Världsmästarporträtten tecknas rutinmässigt och de 2-3 partierna av respektive mästare som har tagits med har vi sett förut i andra sammanhang. Ett kompilat alltså, någorlunda habilt.

Författarna hävdar i förordet att de personligen träffat alla världsmästarna, Steinitz undantagen. De egna minnena av mästarna lyser dock med sin frånvaro men en anekdot om Lasker, som mest liknar en vandringslegend, är i alla fall värd att citeras (och vi tar det på norska förstås):

"Han (Lasker) trodde på psykologisk krig, mente at en trussel ofte forvirret en motstander mer enn gjennomføringen av den.

Hvorledes dette virket i en turnering forteller følgende historie: En av Laskers motstandere hadde fått ham til å love at han ikke skulle røyke

under spillet, fordi han i distraksjon ofte blåste røyken i ansiktet på motstanderen. Etter 5-6 trekk halte Lasker en lang sigar opp av lommen og puttet den i munnen. Motstanderen skvatt opp og kalte tuninglederen bort til bordet. 'Lasker lovet å ikke røyke!' protesterte han. 'Ja, men det gjør han heller ikke,' svarte oppmannen. 'Sigaren er ikke tent.'

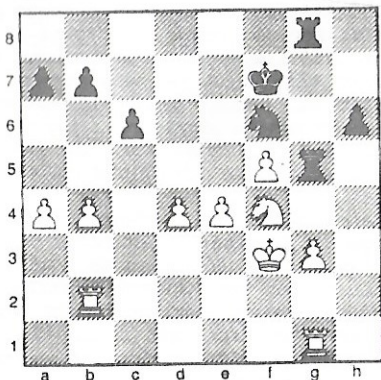
- 'Nei, men han truer med å røyke,' klaget mannen. 'Og De vet hvor høyt han vurderer en trussel!' "

Den egentliga anledningen till att jag överhuvudtaget nämner den här boken är vad som sägs om den första VM-matchen mellan Aljechin och Euwe, nämligen: "Euwe blev verdensmester den 15. desember 1935." Vi som har Ingemar Johanssons "klassiker" från Schackkameran nr 1/90 i färskt minne erinrar oss det därstädes medtagna 26:e matchpartiet, "PärLAN från Zandvoort". Det står att partiet spelades 1936 vilket i så fall skulle innebära att inte bara detta parti utan även matchens fyra återstående avgjordes i början på 1936.

Hur förhåller det sig med den saken, Ingemar? Och hur lång, tidsmässigt sett, var egentligen matchen?

Gösta Svern

NITTONHUNDRATRETTIOFEM!

Så ser den ut, slutställningen i schackhistoriens kanske mest sensationella VM-match, den mellan Aljechin och Euwe 1935. Aljechin hade svart i detta 30:e matchparti och valde att anta Euwes remianbud framför att förségla vad som helst som ändå hade förlorat i det långa loppet. Därmed var ställningen 15,5 - 14,5 och Euwe ny världsmästare.

Detta ägde rum i Amsterdam en snöig söndagkväll, närmare bestämt den 15 december 1935. Båda spelarna reste sig och skakade hand. Jublet bröt ut, publiken klappade händerna, hurrade och skrek. Aljechin hade tårar i ögonen, var tvungen att ta stöd mot stolsryggen. Han hade räknat med att Euwe skulle bli ett lätt byte.

Gösta påstår att han redan från börjat varit skeptisk mot mitt "1936", men att jag ska ha framhärdat. En sådan sinnesförvirring har jag inget som helst minne av. Det hela torde således ha utspelats på krogen, och då får han ju skylla sig själv. "1936" är helt enkelt ett tryckfel, följderna av att mitt pekfinger råkade i sken.

Det finns många intressanta bihändelser kring denna match. Så spelades den t ex (med början den 3 oktober) inte bara i Amsterdam, utan i en lång rad av holländska städer: Den Bosch, Eindhoven, Zeist, Groningen, Zandvoort (som sagt) och flera andra.

Det låter som en folkfest, och det

var det också. På kvällen den 15 december tog det timmar för Euwe att komma hem. Man hurrade och viftade med flaggor, bilarna tutade och alla ville byta ett ord med "den ööverbinnlige" Aljechins baneman.

Väl hemma tvingade folkets jubel ut Euwe på balkongen där han fick vara så snäll att hålla tal. Det var redan natt, och Euwes dotter vaknade av allt tumultet.

"Pappa, har du vunnit?" frågade hon sömndrucket.

"Ja, mitt barn", svarade Euwe och klappade henne på huvudet. "Pappa har vunnit."

Ingemar Johansson

På tal om Pomar

Vid ett av mina Aljechin-föredrag på Bagaregården blev det tal om det åldrade underbarnet Arturo Pomar, och tillsammans försökte vi (d v s i huvudsak Sven-Göran Malmgren och jag) rekapitulera vad som var värt att veta om denna smått försvunne storhet.

Riktigt lyckades vi väl inte, och därför följer här en sammanfattning av hans bana som schackspelare.

Arturo Pomar Salamanca föddes den 1 september 1931, och var alltså nyss 12 fyllda då han begick sin internationella debut i Madrid 1943. Keres vann, och Pomar slutade elva i det femton man starka fältet (han slog bl a Sämsch). Det var här Aljechin - som själv inte deltog - första gången såg och imponerades av honom.

Underbarnsstämpeln är ingen lätt börda, och mycket tyder på att Pomar dignade under den. Inte nog med att han aldrig riktigt infriade förväntningarna, vid två turneringstillfällen

(i Tjeckoslovakien 1965 och i England året därpå) fick han också svårartade nervösa sammanbrott, och rent allmänt har han gjort sina bästa resultat på hemmaplan, i Spanien.

Dessa är segrarna i Torremolinos 1961 (tillsammans med Gligoric), Málaga 1964 (före bl a Portisch) och Málaga 1971. I den starka turneringen i Palma de Mallorca 1966 blev han tvåa efter Tal. Spansk mästare har han blivit fem gånger - 1946, 1950, 1957, 1962 och 1966, och han har representerat Spanien vid ett otal schackolympiader.

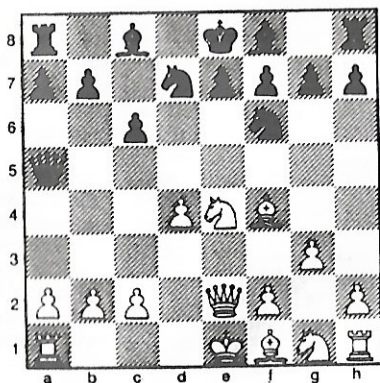
Flera av oss såg honom i Göteborg 1971, och någon kanske också i Stockholm 1962. Han finns fortfarande med på FIDE:s elolista där han med talet 2365 är en av världens lägst rankade stormästare (sådan blev han 1962). I årtal har det talet baserats på 0 spelade partier.

Aljechins spådomar om en lysande schackframtid gick således inte i uppfyllelse, och kanske luktade "gamle doktor Alex" med sitt pregnanta vaderkorn också orsaken härtill. Det enda han hade att förebrå Pomar var räddhåga och bristande självförtroende. I det följande partiet ansåg visserligen Aljechin att Pomar gjorde rätt i att ta ut remis (om 8.Ld2 Dd5 9.Lg2 Sxe4 10.Lxe4 Dxd4 11.0-0-0 säger världsmästaren att det förvisso ger vit utvecklingsförspång för den offerade bonden, även om följderna är oklara), men man kan givetvis tycka att en ung och framåtsträvande spelare borde ha lite mer jävlaranamma i sig.

Hur som helst är partiet läsvänligt och bra, alldenstund det ger oss alla känslan av att kunna spela blint.

CARO-KANN
Pomar - Sanz
Madrid 1945

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Sc3 dxe4 4.Sxe4 Sd7
5.De2 Dc7 6.g3 Sgf6 7.Lf4 Da5+

8.b4! (utropstecknet är Aljechins) 8.
- Dxb4+ 9.c3 Da3 10.Sd6+ Kd8 11.Sxf7+
Ke8 12.Sd6+ remi

Ingemar Johansson

Slutspel i rödaste rappet

1. **Grundprinciper i slutspel:** Skillnaden mellan mittspel och slutspel är den att man i mittspelet i huvudsak tänker i taktiska termer och räknar mycket. I slutspelet däremot är det teknik och planering som är viktigt. Att hitta en plan där man kan förbättra sin ställning, och först sedan utvärdera om den går att uppnå med hjälp av varianträkning.

Därför är det viktigt att man i övergången mellan mittspel och slutspel lugnar ner sig.

2. **Centralisering av kungen:** Vid övergången till slutspel från mittspel är det kungens roll som skiftar mest. I öppning och mittspel deltar inte kungen alls i spelet. Men i slutspelet där mattsättningsmaterialet minskar kan kungen delta aktivt.

Kungen spelar oftast en väsentlig roll, och därför är centraliseringen av den en av grundprinciperna i slutspel.

Ett viktigt råd: om ett parti har övergått i ett slutspel, och du sitter och tänker på olika planer, så glöm aldrig kungen!

3. **Bondens roll i slutspelet:** I slutspel är sällan huvudmålet att mata kungen, utan att omvandla en bonde till dam.

Därför - i motsats till mittspelet - ökar bondens värde i slutspelet.

4. **Avbytesproblematiken:** När materialet på brädet minskar, så ökar i gengäld avbytesproblematiken avsevärt. I öppning eller mittspel kan konsekvensen av ett felaktigt pjäsbyte ibland repareras. Men i slutspel kan det vara avgörande!

5. **"Ha inte bråttom":** För att kunna använda sig av den här principen krävs det stor erfarenhet av slutspel.

Många är de vinstställningar som har spelats bort på grund av att man vill vinna så snabbt som möjligt. Om man i stället följer principen "ha inte bråttom" är det möjligt att spela på vinst i ställningar där det bara finns

en liten men konstant fördel. Endast på det sättet kan man skapa svagheter i motståndarens ställning, dölja planen och undergräva motståndarens försvarsvilja. Värde med att "inte ha bråttom" är i huvudsak psykologiskt. Principen kan speciellt rekommenderas när motståndaren saknar aktivt motspel.

6. **Schematiskt tänkande:** I slutspel ger förmågan till schematiskt tänkande en erfaren spelare fördel över en spelare som i huvudsak förlitar sig på varianträkning.

Schematiskt tänkande ska inte blandas ihop med utformningen av en plan, även om dessa båda begrepp har mycket gemensamt, eftersom såväl det schematiska tänkandet som själva planen har sin upprinnelse i en konkret värdering av ställningen.

Schematiskt tänkande - små delar av en plan - är nödvändigt hela tiden, utom i komplicerade taktiska ställningar.

7. **Två svagheter:** I många slutspel räcker det inte med att motståndaren har en svaghet, utan man måste ofta skapa en andra svaghet för att kunna vinna.

8. **Kampen om initiativet:** Alla schackspelare vet hur viktigt det är att gripa initiativet under ett parti. Nu för tiden kan man inte hoppas på succé utan att vara beredd att slåss för initiativet i lika ställningar. Mod, viljestyrka och förnuftig djärvhet behövs för att - vanligtvis - ta steget ut i det okända.

9. **Stävja motståndarens motspel:** I slutspelet har pjäsernas samspel för att uppnå viktiga strategiska mål en enorm betydelse. Därför är förebyggande drag nödvändiga. Detta har mycket gemensamt med principen "ha inte bråttom".

10. **Ställningar med en isolerad d-bonde:** Ställningar med en isolerad d-bonde uppkommer i många öppningar. I mittspelet ger bonden kompensation på

grund av aktivt pjässpel. Men i slutspelet är svagheten med en isolerad d-bonde mer märkbar.

11. **Löparparet:** Det anses i allmänhet att löparparet är starkare än två andra lätta pjäser. I mittspelet är kanske denna fördel inte så avgörande, men i slutspelet är det just vad den är! Tack vare löparnas långa räckvidd lämpar de sig idealiskt för att understödja terrängbefrämjande bondeavance-mang och för att skapa svagheter i motståndarens ställning.

12. **Bondemajoritet på damflygeln:** I många öppningar - Caro-Kann, Nimzo-indiskt, Sicilianskt, Franskt, Dambondespel m fl - kan följande bondeställning uppkomma, vit: a2, b2, c2, f2, g2, h2; svart: a7, b7, e6, f7, g7, h7. Tidigare har det ansetts vara fördelaktigare med majoriteten på damflygeln, eftersom det är enklare att skapa en fribonde där.

Dagens spelare har emellertid förstått att ingen regel gives utan undantag. I stället för att slaviskt följa Steinitz orubbliga teorier, lägger de vikt vid ställningens särdrag. Så är t ex kontrollen av d-linjen viktig.

Vad ni har läst här ovan är ett försök till översättning och sammanfattning av boken *Endgame Strategy*, där vart och ett av de tretton kapitlen inleds med en förklaring i ord, som sedan följs av välkommenterade partier.

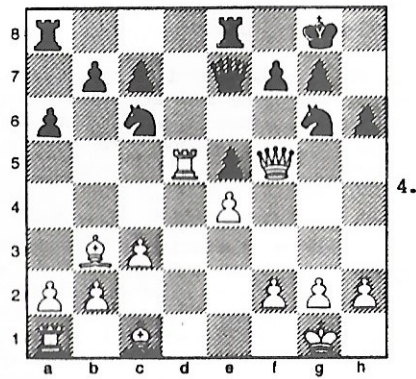
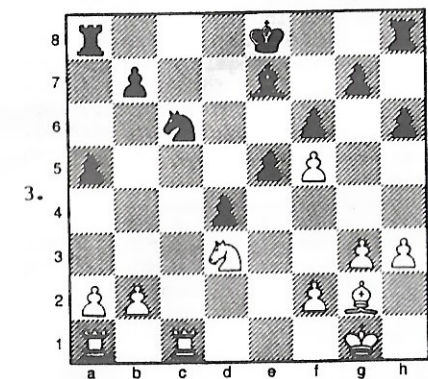
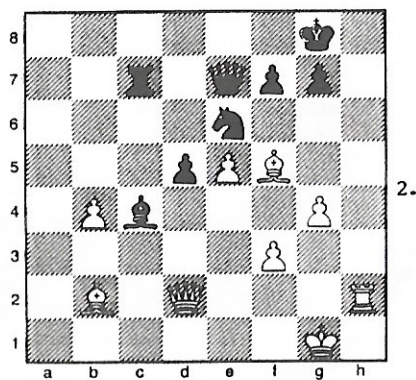
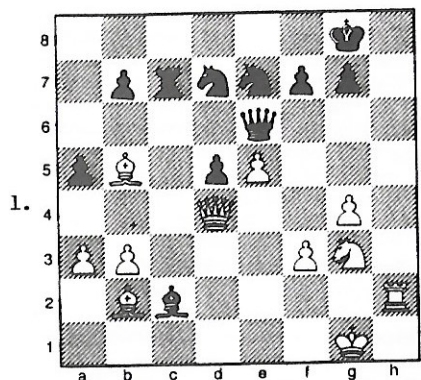
Som Jusupov skriver i förordet är det utmärkande med den här boken att kapitlen inte är uppdelade efter material utan efter spelmetod. Allt som allt är detta en lärarrik slutspelsbok. Den publicerades i Sovjet 1981 med en upplaga på 50.000 ex, som såldes slut i rödaste rappet. Den engelska översättningen är från 1985 med ett tillägg av "nya" partier.

Boken heter alltså *Endgame strategy* och är skriven av M.E. Shereshevsky. Förlag är Pergamon Press. Eliasson & Ziegler (031-487551) säljer den för 120 kronor. Köp den!

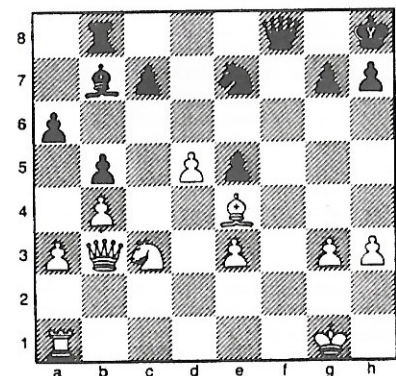
Nils

KOMBINATIONER

Vad skulle vi gjort om dessa ställningar uppstått?

Ej 18.-Td8 p g a...?

5.

- a) Om 21.-Td8??, så...?
b) Om 21.-Df6??, så...?

LÖSNINGAR

- 1) 1.Lxd7 2.e6!
2.Lxd7 2.Lxc2.
3) Petrosjan-Keres, Zürich 1953.
Om Keres spelat 19. - Dxf5 20.exf5
Dh8 matt!
4) Reshevskij (svart) står dåligt mot Smyslov i Moskva 1948. Vit vann så småningom, men efter 18. - Td8
5) a) 21. - Td8?? 22.d6! och vit vinner på 22. (22. - Sc6?? 23.Ld5+ med påsvinst.
b) 21. - Df6?? 22.d6!! vinner åter på 22. (22. - Sc6?? 23.Ld5+ med påsvinst.
2) Samma parti igen, om Karpov spelat 32. - Sf8-e6??
3) Petrosjan-Keres, Zürich 1953.
Om Keres spelat 19. - Dxf5 20.exf5
Dh8 matt!

Från flydda dar

För jämnt upp tio år sedan, 1981, blev Kamraterna för andra gången svenska lagmästare. I sista rondens finalmatch mot Wasa mönstrade vi ordinarie uppställning, något som tillhörde (och tillhör!) ovanligheterna. Spelarna var: Bengt Svensson, Matti Sverin, Gösta Sverin, Peter Östberg, Ingvar Andreasson, Michael Andersson, Sven-Göran Malmgren och Ulf Nyberg. Sven-Göran vann sitt parti och avgjorde samtidigt matchen, som slöt 5-3 till oss.

Tio år dessförinnan, vid SM i Eskilstuna 1971, lade Sven-Göran, fastän debutant i SM-gruppen, beslag på den individuella Sverigemästartiteln. Slutställningen förtjänar att upprepas: 1) Sven-Göran Malmgren 10,5 av 15 2-3) Göran Broström och Åke Olsson 10 4-5) Hans Ek och Martin Johansson 9 6-7) Lennart Liljedahl och Ove Kinnmark 8,5 8-9) Felix Nordström och Håkan Åkvist 8 10) Göran Sperber 7 11-12) Sune Hjort och Bengt Ekenberg 6 13-14) Nils-Åke Malmdin och Yngve Aspström 5,5 15) Lennart Ljungquist 5 16) Åke Carlsson 3,5 poäng.

Sven-Göran startade med vinster över Aspström och Carlsson, förlorade sedan mot Åke Olsson. Därefter vann han fem partier i rad! Offren var Ljungquist, Nordström, Hjort, Åkvist och Kinnmark.

I nionde rondens förlorade han mot Broström, vann sedan mot Martin Johansson, förlorade mot Ek och spelade remi mot Ekenberg och Liljedahl. Inför de två sista ronderna ledde Sven-Göran tillsammans med Åke Olsson och Broström. I 14:e rondens när de sistnämnda bara remi i sina partier medan den 28-åriga Kamraten kreerar följande (kommentarerna är hans egna i Tidskrift för Schack):

JUGOSLAVISKT

Nils-Åke Malmdin - Sven-Göran Malmgren
SM i Eskilstuna 1971

1.e4 d6 2.d4 Sf6 3.Sc3 g6 4.Lf4

Ett ovanligt men säkert inte dåligt drag. Vit vill snabbt rockera långt och inleda ett stormangrepp, varvid den svarta fianchettolöparen skall elimineras genom Lh6.

4.-Sc6 5.Dd2 Lg7 6.0-0-0 0-0 7.Sge2?

Bättre 7.Lh6. Det vita angreppet kommer nu av sig, medan det svarta på den motsatta flygeln får vind i seglen.

7.-Sg4! 8.Lg3 e5 9.d5 Lh6 10.f4 Sa5

Ett gott alternativ var 10.-exf4 11. Lxf4 Lxf4 12.Dxf4 Sc5, men diagonalen al-h8 såg lång och frestande ut.

11.b3 exf4 12.Lxf4 Ig7 13.Sd4 c5?

Alldeles inkonsekvent. Svart borde naturligtvis sett till att behålla fianchettolöparen genom 13.-Te8 (14.b4?! c5!).

14.dxc6 bxc6 15.h3 Se5 16.Lh6 Lxh6 17.Dxh6 Db6 18.g4! Db4 19.Sbl f6

Det hotade 20.Sf5 med avgörande angrepp.

20.a3 Db7 21.Dd2?

Bättre genast Sc3. På d2 står damen dåligt, som fortsättningen visar.

21.-Dc7 22.Sc3 Tb8 23.Le2 a6 24.Tdgl Kh8 25.h4(?)

Genom t.ex. Dh6 kunde vit undvika de följande förvecklingarna.

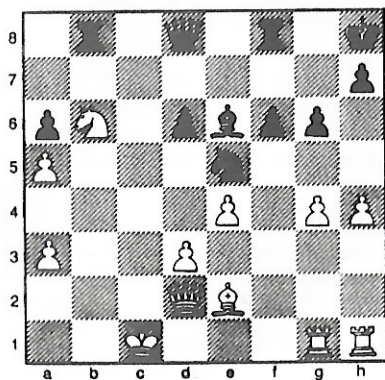
25.-c5 26.Sd5!?

Också efter 26.Sf3 Sxf3 27.Lxf3 Le6 (27.-Txb3? 28.Dh6) är svart i fördel.

26.-Dd8 27.b4

Dras springaren, följer Txb3.

27.-cxd4 28.bxa5 Le6 29.Sb6 d3! 30.cxd3

30.-Txb6!

Ett starkt, troligen avgörande kvalitetsoffer.

31.axb6 Dxb6 32.Kd1

På 32.Db2 följer 32.-Tc8+ 33.Kbl Da7!

32

32.-Tc8 33.Kel Lb3 34.Kf1 Tc2 35.Db4?

Förlorar genast, men också efter 35.Df4 torde svarts angrepp slå igenom. T.ex. 35.-Dd4! (hotar Dal+) 36.Dxf6+ Kg8 37.Df2 Dal+ 38.Kg2 Da2! 39.Tal Txe2 40.Txa2 Txa2!

35.-De3 36.Db8+ Kg7 37.Db7+ Sf7 38.Th2 Tc1+ 39.Kg2 Txxg1 matt.

I sista ronden tog Broström och Åke Olsson överraskande remi efter elva drag i sitt inbördes möte och strax hade Sven-Göran säkrat SM-titeln genom remi mot Sperber. Ernst Åhman skrev i sitt Tfs-referat: "... och vi hade fått en ny sverigemästare, till råga på allt en debutant med moget, uddigt spel! Lägg märke till att Malmgren endast spelade tre remipartier på de femton ronderna. Det är sådana mästare schacksverige vill ha!"

Bland åskådarna under Sven-Görans parti mot Malmdin befann sig Eric Jonsson som i tidsnöden tappert försökte hänga med på sitt tredskande fickschack. Eric måste ha nickat förnöjt åt Sven-Görans 37:e drag Sf7 ty det var just en sådan springare Eric en gång kallade "kungens bästa vän".

Tio år före Sven-Göran kunde Eric själv ha stått som Sverigemästare (ni märker att vi firar ett slags elitspelarnas jubileum i år...):

SM 1961 spelades i Avesta och efter sju ronder i landslagsklassens Sverigemästargrupp (som det hette då) trodde alla att Eric skulle sopa hem mästerskapet: han ledde överlägset på 6 poäng efter vinster över Buskenström, Ek, Martin Johansson, Ljungquist och Stoltz samt remier mot Nyman och Söderborg. Men så förlorade han de tre sista partierna - mot Hörberg (svårt fel i ett remislutspel), Lundin och Arnlind -, en kollaps som med visst fog kunde skyllas på värmen och de ansträngande dubbelronderna; Eric hade ju ändå uppnått den aktningvärda åldern av 58 år (ännu ett sammanträffande: han var alltså precis 30 år äldre än Sven-Göran när denne vann).

"O, gudomliga men blinda Caissa!", utropade man i Tfs och fortsatte: "Att (...) Eric Jonsson skulle vara så nära att bli Sverigemästare 1961 hade man faktiskt inte vågat hoppas, eftersom han så sällan spelar nu för tiden (senaste kongress 1947!). Jonsson är emellertid en stormästartyp, den ende

i sin hemstad efter Ståhlbergs 'landsflykt' och Allan Nilssons bortgång, och har egentligen endast en s. k. svaghet, spelöppningarna. Att de gamla varianterna fortfarande duger visade dock bl. a. partiet mot Ljungquist, som inte kände till hur man bäst ska manövrera mot Gledhills attack. Det är nog många som vill se Jonsson som stamgäst vid kongresserna. Den här gången var det framför allt han som satte lite färg på uppgörelserna i Sverigemästargruppen, där rädslan för 'nedflyttning' orsakade alltför många remipartier. Göteborg har inte fått någon Sverigemästare i modern tid, fastän Kinnmark (Olof! RED.) höll på att bli det i Hålland 1952. Man har svårt att tänka sig en lämpligare titelinnehavare än Eric Jonsson."

Slutställningen blev: 1-2) Arnlind och Lundin 6,5 av 10 3-4) Buskenström och Eric Jonsson 6 5-8) Ek, Martin Johansson, Nyman och Söderborg 4,5 9-11) Hörberg, Ljungquist och Stoltz 4 poäng.

Tre av dessa var alltså med även i Eskilstuna då Sven-Göran vann.

Vi avrundar med en fin positionell prestation av Eric (kommentarerna är Hörbergs i Tfs):

SICILIANSKT
Eric Jonsson - Martin Johansson
SM i Avesta 1961

1.e4 c5 2.Sf3 d6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sf6 5.Sc3 a6 6.g3

Detta sätt att benöta Najdorf-varianten förefaller vara väl så gott som något av modedragen 6.Lg5, 6.f4 eller 6.Le2. Dessutom har det fördelen att vara mindre uttröskat än de övriga varianterna.

6.-e5 7.Sde2 Le7 8.Ig2 b5 9.0-0 Lb7 10.h3 Sbd7 11.g4

En karakteristisk manöver för denna variant. En springare skall beredas plats på g3 för att gardera bonden på e4 och dessutom kan draget göra tjänst vid ett eventuellt angrepp.

11.-Tc8 12.a3 0-0 13.Sg3 Tc4

Trots att denna utflykt ger magert utbyte är det svårt att finna något bättre drag.

14.Tel h6 15.Sf5 Sc5 16.Sd5 Sxd5 17.exd5 Sd7 18.Le3 Te8 19.Dd2 Lf8 20.b3

Tc8 21.a4!

Efter detta drag vacklar svarts damflygel och det följande motangreppet mot c2 ger inte avsedd effekt.

21.-Dc7 22.axb5 axb5 23.Ta7!

Detta drag ger vit en liten men klar fördel.

23.-Ta8 24.Tfal Txa7 25.Txa7 Ta8 26.Txa8 Lxa8 27.Lf1 Db7 28.c4 bxc4 29.bxc4 Sc5 30.Da5 Se6

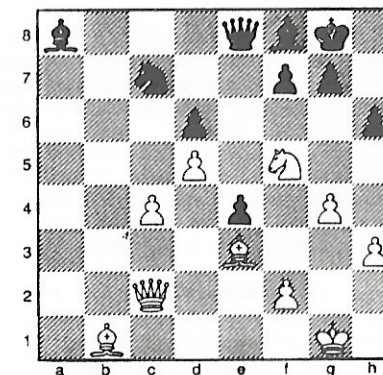
Vits dam hotade att tränga in på åttonde raden.

31.Ld3 Sc7 32.Da4 Dc8

Nu var hotet 33.Dd7.

33.Lb1 De8 34.Dc2 e4

Förgäves söker Martin Johansson blidka gudarnas vrede med ett bondeoffer. Det hotade 35.Se7+ jämte matt i två drag. Alternativet 34.-g6 35.Sg3 jämte Se4 hade också varit i vits favör.

35.Sg3!

Betydligt starkare än att genast slå bonden, vilket hade givit svart dambyte och vissa chanser att hålla partiet.

35.-De5 36.Sxe4 Le7 37.Sg3 g6 38.Lxh6

Efter denna andra bondevinst är utgången numera endast en fråga om tid.

38.-Lh4 39.Se4 f5 40.gxf5 gxf5

och svart gav samtidigt upp.

Gösta Sverin

33

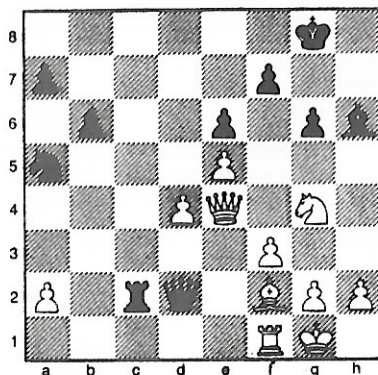
Individuella DM

Göteborgsmästerskapet			Rondlista och spel dagar							Poäng	Pris			
R-TAL	NAMN	ELO	1	2	3	4	5	6	7			8	9	
1	2082	Niklas Engsner, M-m	1	0	0	0	1	0	1	0	1	4	6	
2	2277	Matti Svenn, K-a	2205	1	1	0	0	0	1	0	1	3 1/2	7	
3	2363	Gösta Svenn, K-a	2335	1/2	1/2	1	1	1	1	1/2	1/2	6 1/2	II	
4	2330	Lars-Erik Johansson, K-a	2280	1	1	1/2	1	1	1	1	0	6	III	
5	2303	Claes Gösta Olsson, K-a	2300	1/2	1	1	0	0	1/2	1/2	1	5	5	
6	2196	Johan Kretz, H-m		1/2	1	1	1	1/2	1	1	0	7	I	
7	2016	Björn Sandberg, M-a		0	0	0	1	0	0	0	1	2 1/2	10	
8	2072	Bertil Wealin, K-a		1/2	0	0	0	1	0	0	1	0	2 1/2	9
9	2228	Anton Åberg, L-y	2235	0	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1/2	0	5	4
10	2284	Johan Hultin, AK	2234	0	0	1	0	0	1	0	1/2	1/2	3	8

Eftersom halva startfältet bestod av starka Kamrater trodde de flesta att titeln i år igen skulle föräras en spelare från vår klubb.

Och Lars-Erik såg länge och väl ut som en vinnare; han hade fint flyt fram till och med sjunde rondan men så råkade han ut för två veritabla dråpslag i de avslutande ronderna:

Olsson

Johansson

39.-Tra2!?

Classe tar en sista chans.

40.Da8+ Kg7

Lars-Erik har här klarat tiden och kan förseгла 41.h4 med vinstställning (det hotar Sf6). Men han är inte helt säker på dragen och varför i så fall inte utföra det självklara springarhoppet till f6 som ju ställer svart inför oparerbart matthot?

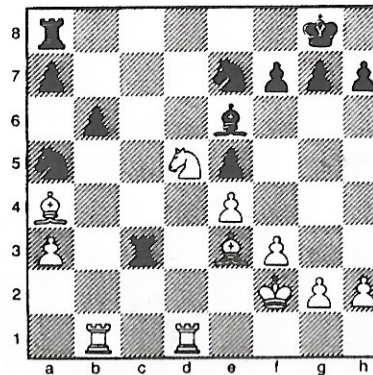
Sagt och gjort:

41.Sf6?? Dxf2! 0-1

Det blev svart som kom först till matt (42.Txf2 Tal+ 43.Tf1 Le3+ och matt i nästa). I rättvisans namn måste sägas att Claes tidigare i partiet stod utmärkt men spelade draget e7-e6 vilket var en "positionell groda lika allvarlig som vits taktiska", som han sa.

I sista rondan hade Lars-Erik spelat ut den blivande Göteborgsmästaren:

Johansson

Kretz

23.-Tra3??

"Ett kamikazedrag", sa Lars-Erik efteråt. Med Lxd5 24.exd5 Sf5 hade svart varit i klar fördel.

24.Sxe7+ Kf8 25.Lc6 Tb8 26.Lc5!

Det hade L-E missat. Om nu bxc5 så 27.Txb8+ Ke7 28.Te8+ Kf6 29.Ld5! med trista utsikter för svart.

Lars-Erik väljer istället dödspilottens våldsamma undergång.

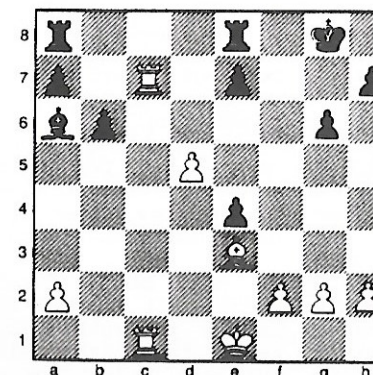
26.-Tb3 27.Sc8+ bxc5 28.Td8 matt

Två dagar efter detta parti gick första rondan i AK77:s eloturnering (mer om den på annan plats) och i sitt parti mot Johan Hultin stod Lars-Erik bra men gick rakt in i en matt - för tredje gången i rad! Det var inte nådigt.

Själv spelade jag för många remier, precis som Tre Kronor i VM (Sovjet vann ju om man räknar samman alla matcherna). Och ändå: hade jag i sista rondan placerat mitt torn på f8 istället för på g8 i 40:e draget så hade jag kanske nått särspel och fortsatt chans att försvara min titel. Men att jag inte hittade rätt drag berodde på att jag inte hade många sekunder kvar på klockan och så är det nu en gång för alla med tidsnöd: pjäserna kan hamma lite varstans på brädet.

Mot Niklas Engsner lyckades jag emellertid, trots kraftig tidsnöd, hitta rätt:

N Engsner

G Svenn

Han har tidigare i partiet spelat lysande men i ett slag tappat greppet om händelserna.

23.a4! Lc8?

Niklas fick för sig att han efter Tac8 skulle mista a7 och b6 i rask följd och vara förlorad men så var inte fallet. Vit skulle blott stå något bättre.

Nu blir svart varse något av det mäktigaste som finns i schack: två fientliga torn på sjunde raden.

24.d6! exd6 25.Lh6

25.Ld4 vore kraftlöst efter Le6 26.Tg7+ Kf8 27.Tcc7 Tac8! och svarts torn leker följa John med det vita som måste finna sig i att bli bortbytt eller annars fortsätta med leken tills solen slocknar. Fast innan dess hade nog tävlingsledaren Gunnar Johansson - Göteborgsmästerskapets ende stormästare, lika uppslagsfull och omtänksam som omtyckt - stoppat det hela.

25.-g5!

På Lf5 skulle 26.g4! Lxg4 27.Tg7+ Kh8 28.Tcc7 med snar matt följt.

26.Tg7+ Kh8 27.Tcc7 Lf5 28.Lxg5

Nu hotar Lf6.

28.-Te6 29.g4 Lg6

Här fanns ett drag som i tidsnöd hade gjort vem som helst perplex, nämligen Tg6!. Om nu 30.Txg6 Lxg6 31.Lf6+ Kg8 32.Tg7+ Kf8 33.h4 så klarar sig svart hyggligt med det syregivande e3!. Om istället 30.Txh7+ Kg8 31.gxf5 Txg5 32.f6 med den vinnande avsikten f7+ så Tf8! och svart reder sig.

Emellertid: det finns en subtil vinstföring genom 30.gxf5 Txg7 31.Lf6 Tg8 32.Txa7 h5! 33.Te7! (bondeslutspelen efter 33.Ke2 Kh7 osv. eller 33.f3 exf3 osv. vinner inte) Kh7 34.Lxg7 Txg7 35.f6!!.

Några veckor efter partiet visade jag varianten fram till 34.-Txg7 för Niklas och just när jag skulle utföra 35.Txe4 och sammanfatta tornslutspelet med orden "Vit står bättre" kom en hand från sidan fram och grabbade tag i f-bonden och ställde den på f6 varpå handens ägare utropade: "Vit vinner".

Bengt (Svensson) hade hållit sig framme igen. Som "kontrollant" av mästernskapet hade han hektiska arbetspass: bortsättningarna var talrika i år. Spelarnas humör var dock godare än på många herrans år och kontrollantens påpekanden mottogs med upphöjt lugn.

En sak till bör nämnas för er som börjat fundera över om vit inte borde ha spelat g4 redan i sitt 28:e drag för att slippa överraskningen Tg6 - den kommer ändå: 28.g4 Te6! 29.Lxg5 Tg6! och vi är där. Varför är då g4 nödvändigt? Se nästa kommentar!

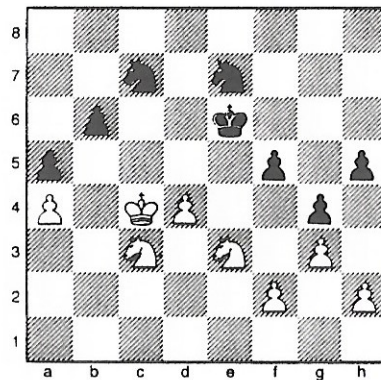
30.Le3! Te5

Svart är hjälplös mot hotet Ld4. Om Tc8 så 31.Ld4 Txc7 32.Txg6+! Te5 33.Txd6! och vit blir pjäs över. Om vit inte lagt in 29.g4 Lg6 så skulle svart ha överlevt nyssnämnda variant, ty det hade ju inte funnits någon löpare på g6 att slå. Med andra ord hade svart kunnat pusta ut efter 29.Le3? Tc8!.

31.Ld4 a6 32.Lxe5 dxe5 33.h4 e3 34.fxe3 b5 35.Ta7 Txa7 36.Txa7 bxa4 37.Txa6 Lc2 38.Kd2 Lb3 39.Kc3 Kg7 40.g5 Kf7 41.e4 l-0

Mötet med Lars-Erik blev minnesvärt trots min lapsus i 40:e draget:

Johansson

G Svens

40.d5??

Med tanken Kd6 41.Kd4 och vits ställning är överlägsen.

Riktigt var dock 40.Se2 (bondeslutspelen efter 40.Sg2 Sg6 41.Se2 Sd5 42.Sgf4+ Sgxf4 43.Sxf4+ Sxf4 44.gxf4 vinner inte: h4! 45.d5+ Kd7 46.Kb5 Kd6 47.Kxb6 Kxd5 48.Kxa5 Ke4 49.Kb4 Kf3! 50.a5 Kxf2 51.a6 g3 osv.) 40.-Scd5 (på Sg6 står vit ypperligt efter 41.Sf4+ Sxf4 42.gxf4) 41.Sxd5 (här är inte 41.Sf4+ Sxf4 42.gxf4 lika starkt eftersom svart direkt kan börja hota med Sg6!) 41.-Sxd5 42.Sc3! (42.Sf4+ styr in i nämnda bondeslutspel som alltså inte vann) 42.-Sc7 (bondeslutspelen efter Sxc3 43.Kxc3 vinner däremot - svart lyckas inte få en fribonde lika snabbt som i det ovannämnda) 43.Sdl! Kd6 44.Se3 Ke6 45.Sg2 Sd5 46.Kb5 Kd6 47.Se3! Sxe3 48.fxe3 Kd5 49.Kxb6 Ke4 50.Kc5! Kxe3 51.d5 f4 52.gxf4 h4 53.d6 g3 54.hxg3 hxg3 55.d7 g2 56.d8d gld 57.Dd4+ med damvinst.

Visst finns det avvikelser från denna slinga men vit verkar ha goda vinstchanser i alla varianter.

40.-Ke5!

Chockad stirrade jag på brädet: vit är i dragtvång!

41.d6

Förseglingsdraget. På tunga ben och alltjämt bedövd och bedövd traskade jag så småningom hem genom natten. Av-

brottsställningen malde runt runt i skallen och efter åtskilliga karusell-turer med springarna uppenbarades plötsligt den ena smått studieartade remivändningen efter den andra. "Jag är inte förlorad", sa jag högt till mig själv. En luggsliten gestalt, som tydligen hört mina ord, kom ut ur en port och mumlade: "Bra för dej, grabben, bra för dej". Han såg ut att ha sett sina bästa dagar.

Mina steg blev spänstigare, den kyliga luften kändes inte lika bitande och i de sista backarna vid Redbergsplatsen tror jag till och med att jag småsprang av iver att få komma hem och spela igenom varianterna på brädet.

De höll. Den 45 minuter långa promenadlutaren hade burit frukt. När vi återupptog spelet några dagar senare drog jag - stolt som en indianhövding - närapå a tempo.

41.-Kxd6 42.Sb5+ Sxb5 43.Kxb5 Kc7 44.Kc4

Inte 44.Sc2 för Sd5 med hotet Sc3+. Svarts springare måste med alla medel hållas ifrån fältet d5.

44.-Kc6

En sak stämde inte från min nattvandring, nämligen att ställningen efter Sc8 45.Sxf5 Sd6+ 46.Sxd6 Kxd6 47.Kd4 Kc6 48.Kc4 skulle vara remi. Det är den nu inte: b5+! 49.axb5+ Kb6 varpå vit är i dragtvång igen, och den här gången blir konsekvenserna letala.

Medan Lars-Erik funderade på sitt 44:e drag upptäckte jag detta och beredde mig på att kavla upp ärmarna inför den svettiga uppgift som väntade efter Sc8 45.Sd5+ (istället för Sxf5) Kc6 46.Sf4 Sd6+ 47.Kb3. Vit verkar likafullt ha hyfsade remichanser.

45.Sc2 Kd6

Här är Sc8 mindre farligt: 46.Sd4+ Kc7 (Kd7 47.Kb5!) 47.Kd5!, t ex Sd6 48.Se6+ Kd7 49.Sf8+ med omedelbar remi.

46.Se3! Ke5 47.Kb5 Ke4

Efter f4 håller vit balansen enligt följande: 48.gxf4+ Kxf4 49.Kxb6 Kf3 50.Kxa5 Kxf2 51.Sxg4+! hxg4 52.Kb6 Kg2 (Ke3 53.a5 Kd4 54.a6 Kd5 55.Kb7! Sc6 56.Kc7 Kc5 57.Kb7 Kb5 58.Kc7!) 53.a5 Kxh2 54.a6 g3 55.Kb7! g2 56.a7 gld 57.

a8D och trots att svart har en pjäs mer är ställningen remi.

48.Kxb6 Kf3 49.Kxa5 Kxf2 50.Sxf5! Sxf5 51.Kb6 Sd6

Om Sxg3 så inte 52.hxg3 h4 53.a5 p g a h3! utan 52.a5 Sfl 53.a6 Sxh2 54.a7 varefter vits dam in spe ordnar remi mot svarts springare och två bönder.

52.Kc6!

Här vore 52.Kc5 ett allvarligt fel, svart vinner ett viktigt tempo genom Sc8 53.Kc6 Kg2 54.Kb7 Sa7! 55.Kxa7 Kxh2 56.a5 h4 57.a6 (57.gxh4 g3 58.Kb7 g2 59.a6 gld 60.a7 är inte remi ty svarts dam tvingar först in vits kung till a8, sedan går damen till c7 på vilket h4-h5 är tvunget varefter Dc8 matt följer; vit har alltså en bonde för mycket här) 57.-hxg3 och får goda vinstchanser i pinoslutspelet med dam och g-bonde mot dam.

52.-Sc4 53.Kb5

Och inte 53.Kc5 Sa5 54.Kb5 Kg2! med övergång till kommentaren ovan.

53.-Sd6+ 54.Kc6 Sc8 55.Kb7 Sd6+ 56.Kc6 Sc4 57.Kb5 Sd6+ 58.Kc6 Sc4 59.Kb5

Med den fromma förhoppningen Sa3+?? 60.Kc5 varjämte a-bonden skulle gå i dam.

59.-Sd6+ remi

Claes kunde ha blandat sig i toppstriden om han inte onödigt släppt hela poängen mot Åberg och Engsner. Ett strategiskt mästestycke skapade han med följande parti:

KUNGSINDISKT

Claes-Göran Olausson - Bertil Westin

1.d4 Sf6 2.c4 g6 3.Sc3 Ig7 4.e4 d6 5.Sf3 0-0 6.Le2 e5 7.0-0 Sa6

Detta drag hade jag faktiskt väntat mig att Bertil skulle göra för jag vet att han håller sig väl framme när det gäller öppningsteori och han vill gärna prova de nya idéerna.

8.Lg5 De8!?

Ett drag som inbjuder vit att anta ett kvalitetsoffer med 9.dxe5 dxe5 10.Sd5 (med idén De6 ll.c5!) Sxe4! 11.Le7. Fast denna ställningen påminner för mycket om Karpov-Kasparov (3) i VM-matchen 1990 där vit fick stora problem att klara av svarts dynamiska hot.

9.d5

Lugnast så här, men kanske borde vit ha antagit kvalitetsoffret, vem vet?

9.-h6 10.Lh4 g5 11.Lg3 Sc5

Sh5 kanske var ett bättre försök.

12.Sd2 a5 13.b3 Ld7 14.a3 b6 15.Dc2 De7 16.b4 Sb7

Naturligtvis inte axb4 p g a att vit då lär komma in på a7 eller a8 med damen.

17.Tfel

Idén är f5-rutan för hästen via f1 men denna idé är något långsam. 17.Sb3 med avsikten c4-c5 var intressant.

17.-h5 18.f3 h4 19.Lf2 Sh5 20.g3 hxg3 21.hxg3 f5 22.exf5 Lxf5 23.Ld3 Lxd3 24.Dxd3 Df7 25.Sc4 Dg6 26.De2 Tf7 27.Kg2

Trots vits positionella fördel, jag menar springarn på b7 som är ur spel samt svarts svartfältslöpare som är hans dilemma i de flesta slutspel, så måste vit va' på sin vakt och spela ganska exakt för att inte svart ska komma in i vits ställning.

27.-Lf8 28.Th1 Th7?!

Le7 var det exaktaste draget.

29.Le3?!

29.f4! hade jag tänkt spela, fast jag orkade inte fördjupa mig så himla mycket. Jag var lite skraj för Sxg3 eller Sxf4+ fast vid en noggrannare efteranalys visade det sig att svart inte kan utträtta speciellt mycket med ett sådant offer ty vit kan ställa kungen på f3 eller g4 i många varianter där den inte kan angräpas av de svarta missplacerade pjäserna.

38

Hursomhelst leder 29.Le3?! till en något fördelaktig ställning med långvarigt initiativ vilket inte är att förakta.

29.-Le7 30.g4 Sf4+ 31.Lxf4 Txh1 32.Txh1 gxf4

Efteråt trodde Bertil att detta var ett feldrag, men efter exf4 öppnas e-linjen, och d4-fältet samt diagonalen al-h8 går att utnyttja för vit. 32.-gxf4 var alltså ett fullt korrekt beslut av svart trots att det ger vit en garderad fribonde.

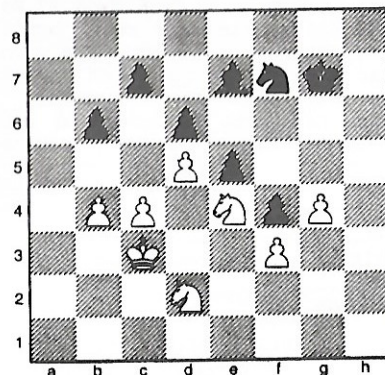
33.Kgl axb4 34.Dh2 Kg7 35.axb4 Tg8 36.Kf2 Sd8 37.Ke2 Sf7 38.Dgl Th8 39.Txh8 Kxh8 40.Dal

Vit har förstorat upp sin fördel när det gäller det mesta: kungen står bra på e2 vid eventuella rusningar kors & tvärs över brädet, svarts svaghet på c7 och vits fribonde på g4 gör svarts uppgift svår.

40.-Dg8 41.Dh1+ Dh7?!

Med damerna kvar kan svart hålla emot bättre, fast det är vit som håller i taktpinnen.

42.Dxh7+ Kxh7 43.Kd3 Kg7 44.Kc3

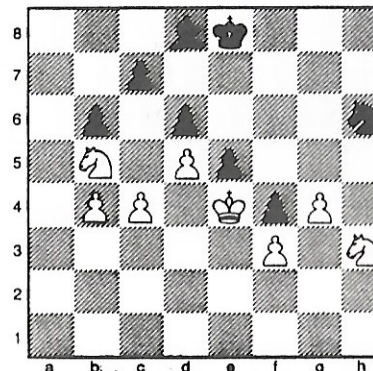
44.-Kf8

Förseglingsdraget. Efter långa roliga analyser insåg jag att vit har jättemånga olika möjligheter till att försätta svart i ytterligare svårigheter, men den fortsättning som jag valde var nog den effektivaste.

45.Sb3! Ke8 46.Sc1 Kd7 47.Sd3 Kd8 48.Sdf2 Kd7 49.Sh3 Sh6 50.Kd3!

Med idén att ställa e4-springaren på b5 och kungen på e4 varpå man ser att svarts pjäser blir överbelastade.

50.-Ke8 51.Sc3 Lh4 52.Sb5 Ld8 53.Ke4

Denna ställningen var den jag hade tänkt mig vid avbrotsanalysen, i alla fall de vita pjäsplaceringarna!

53.-Kf8 54.g5 Sg8 55.Kf5 Se7+

Kf7 var starkare, men svart är ändå förlorat ty i rätt läge lägger vit in c4-c5 och då får han även f4-bonden varefter han har två förbundna fribonder.

56.Ke6 Ke8 57.Sa7

Dragtvång på svart! Även 57.c5 gick.

57.-Sg6 58.Sc6 e4

Desperation.

59.fxe4 f3 60.Kf5 Se5 61.Sxe5 dxe5 62.Kg4 Le7 63.b5 Kf7 64.Kxf3 Kg6 65.Kg4 Ld8 66.Sf2 Lxg5 67.Sd3 Kf6 68.c5 bxc5 69.Sxc5 Kg6 70.Se6 Le3 71.Sxc7 Kf6 72.Sa6 Ld4 73.Sb4 Lb6 74.Sd3 Ld4

Vit hotade 75.Sb2 följt av Sc4.

75.Kh5 Ke7 76.Kg6 Kd6 77.Kf5 Lc3 78.b6 Ld4 79.Sxe5!

Och svart gav slaget förlorat (1-0).
(Olausson)

Mattis förliga vind, som han burits med av alltsedan SM i somras, bara dog i och med nollan mot Hultin. Den senare fick med två minusbönder en oväntad chans att slå till på f2, ungefär som Claes mot Lars-Erik. Under återstoden av turneringen verkade Matti mest angelägen om att inte missa tåget hem till Floda, och missade istället en massa vid brädet.

Bertil fick upp några fina ställningar men slarvade sedan eller spelade för snabbt.

Gösta Svensson

Mästare B

Grupp 1

1) Abrahamsson, AK77 7,5 av 9; Magnus Carlsson 3 poäng.

Grupp 2

1) Ronneland, AK77 6,5 av 9; Jan Wettfors 1,5 poäng.

Klass I

1) Adolfsson, M-m 7 av 9; Ingvar Gummesson 4 och Bryn Roughsedge 2,5 poäng.

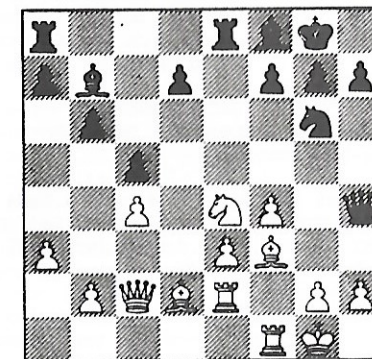
Här ett miniatyrartat parti från rond 4:

BUDAPESTGAMBIT

Ingvar Gummesson - Niklas Andersson
Länsmansgården

1.c4 Sf6 2.d4 e5 3.dxe5 Sg4 4.Sf3 Sc6 5.e3 Sgxe5 6.Sxe5 Sxe5 7.Le2 Le7 8.Sc3 0-0 9.0-0 Te8 10.Dc2 Lf8 11.Ld2 b6 12.a3 Lb7 13.f4 Sg6 14.Lf3 c6 15.Tad1 Lc5 16.Tdel Dh4 17.Se4 Lf8 18.Te2 c5?

Efter detta drag går det mesta av sig självt!

39

19.Sf6+ Dxf6 20.Lxb7 Tab8 21.Lc3 De7
22.Ld5 d6 23.Tf3 h6?? 24.Dxg6 1-0

Nästa parti är längre och intressanta-
re. Det är från sista rondan. Min mot-
ståndare skulle ha vunnit gruppen om
jag förlorat. Remi hade inte räckt. Så
här blev det:

ENGELSKT

Ingvar Gummesson - Dennis Björklund
Länsmansgården

1.c4 e5 2.Sc3 Sf6 3.Sf3 Sc6 4.e3 g6 5.
Le2 Lg7 6.0-0 0-0 7.d3 d6 8.Ld2 Lf5 9.
Tc1 Sd7 10.a3 a5 11.Dc2 Sc5 12.Tfd1
Te8 13.e4 Lg4 14.Lg5 f6 15.Le3 Se6 16.
Sb5 Lxf3 17.Lxf3 De7 18.c5 Tec8 19.Lg4
h5 20.Lh3 Kf7 21.Dc4 Lf8 22.d4 exd4
23.Lxd4 Se5 24.Lxe5 dxe5 25.Td3 Td8

Vad gör man i en sådan ställning?
Trots bättre tid vågade jag inte ge-
nast slå på c7.

26.Tcd1 Txd3 27.Txd3 Te8 28.Lxe6+ Dxe6
29.Td7+ Te7 30.Txe7+ Lxe7 31.Dxe6+
Kxe6 32.Sxc7+ Kd7 33.Sd5 Lxc5 34.Sxf6+
Kd6 35.Sd5 Kc6 36.Kf1 Kb5 37.f4 exf4
38.Sxf4 Kc4 39.Re2 Kb3 40.Kd2 Le7 41.
Sd3 Lg5+

Förseglingsdraget.

42.Kd1 Kc4 43.Se5+ Kb3 44.Sxg6 Kxb2
45.e5 Kxa3 46.Kc2 Ka2 47.e6 b5 48.e7
Lxe7 49.Sxe7 b4 50.Sd5 b3+ 51.Kd2 Kb2
52.Sc3 Ka1 53.g3 b2 54.Kc2 a4 55.Sb1
1-0

Travcupen

I kvalets kvartsfinal besegrades Maj-
orna, i semifinalen AK77 men i finalen
gick vi på pumpen mot SS Manhem (2-4).
Förstabordsspelaren Bengt Svensson
stod här för lagets enda vinstparti:

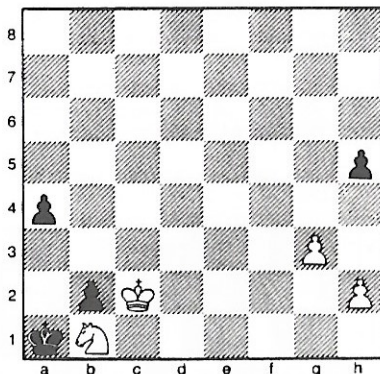
SICILIANSKT

Lars-Åke Schneider - Bengt Svensson
SS Manhem

1.e4 c5 2.Sf3 e6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sf6
5.Sc3 Db6!? 6.e5 Lc5 7.Sa4? (Le3) Da5+
8.c3 Lxd4 9.Dxd4 Sc6 10.Dc5 Dxc5 11.
Sxc5 Sxe5 12.Lf4 d6

Mindre bra är Sg6 13.Ld6 och vit har
komp. Nu har svart en ren merbonde
även om det inte är enkelt att vinna.

40

Trevlig slutställning för vit.
Ingvar Gummesson

Klass II

Grupp 1

1) L Hansson, M-m 8 av 9; Namdar Nas-
ser 4 och Christian Feiff 3,5 poäng.

Grupp 2

1-2) Ampiaainen, AK77 och P Ericsson,
M-m 7 av 10; Per-Åke Björlin 3 poäng.

Klass III

Grupp 2

1) Melchior, M-m 7 av 9; 3) Per-Olof
Edfelt 6,5 poäng.

13.Sd3 Sxd3 14.Lxd3 e5 15.Le3 Le6 16.
0-0 0-0?! (Ke7) 17.Tfd1 Sd5 18.Lc1 Sb6
19.Lf1 Tfd8 20.f3 f6?!

Bättre är Lc4. Nu börjar vit få komp
för bonden.

21.Le3 Kf7 22.Td2 d5 23.a4!

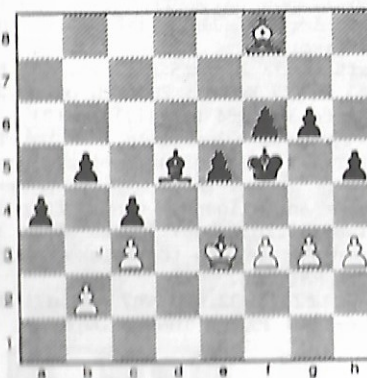
Nu insåg jag att vit var på väg att få
en del tryck för bonden efter a5, Ta4
o Tb4. För att slippa behöva ligga på
försvar bestämmer jag mig för att väl-
ja olikfärgade löpare, trots att vit
har goda remichanser.

23.-Sc4 24.Lxc4 dxc4 25.Tad1 Txd2 26.
Txd2 b6 27.Kf2 Ke7 28.a5 bxa5 29.Lc5+
Kf7 30.Td6 Tb8 31.La3 Tb6 32.Txb6?

Vit går med på att räta upp svarts
bondeställning på damflygeln, för att
sedan blockera bönderna när dom står
på b5 o a4. Efter ett tag insåg jag
att svart vinner om kungen kommer in
till c2 och b3. Med vits löpare på a3
vinner genombrottet b4, cxb4, c3.
Därför är svarts merbonde på dam-
flygeln inte så betydelselös som det
ser ut. Bättre är därför att behålla
tornen med 32.Td8 och vit har stora
chanser till remi.

Även om vit nog kan hålla slutspelet
efter tornbytet har svart goda prak-
tiska chanser. Jämför gärna med Bot-
vinniks och Smyslovs slutspel med
olikfärgade löpare.

32.-axb6 33.Ld6 b5 34.Lc7 a4 35.Ld6
Ld5 36.g3 Ke6 37.Lf8 g6 38.Ke3 h5 39.
h3 Kf5

40.h4?!

Naturligtvis kan vit inte lämna diago-
nalen f8-a4 för b4, cxb4, c3, bxc3, a3
och bonden går i dam. Svarts plan är
nu att spela på att få en avlägsen
fribonde på kungsflygeln (så som det
t.ex blev i partiet), helst på h- eller
g-linjen. På e-linjen räcker inte
eftersom vits kung i så fall både
stoppar e-bonden och förhindrar att
svarts kung tränger in på damflygeln.
En variant är: svart spelar bonden
till g4 o efter fxc4 Kxc4 är en finess
Le7, f5, Ld6, f4, Lxe5, fxc3+, Lxc3
Lc6 och h-bonden förloras och svart
vinner.

Draget 40.h4 var sista draget före
tidskontrollen. Det verkar som om
istället 40.g4+ kan hålla partiet,
t.ex: Ke6 41.gxh5 gxh5 42.h4 (om nu f5
så 43.f4! och svart kommer inte in med
kungen) Kf5 43.Lc5 e4 44.fxe4+ Lxe4
45.Le7 Lc6 46.Kd4 Ke6 47.Lc5 f5 48.Ke3
Ke5 49.Ld4+ Ke6 50.Lc5. Även om det
kanske går att hålla så har svart fle-
ra idéer att spela på och vit måste
spela bra. Dragtvång i kombination med
genombrottet b4 ligger hela tiden i
luften, vilket också utfördes i par-
tiet. Svart har hur som helst större
vinstchanser än jag trodde under par-
tiet.

40.-Lc6 41.Le7 Lb7 42.Ld6 g5 43.hxg5

Efter långt betänkande. Sista hoppet
är att avvakta med 43.Le7 Ld5 44.Ke2.

43.-fxg5 44.g4+ hxg4 (Ke? 45.gxh5!)
45.fxc4+ Kxc4 46.Lxe5 Lc6?!

Bättre direkt Kh3 som i partiet. Nu
kunde vit försökt 47.Lf6 som ger vissa
chanser även om svart måste ha vinst
även då.

47.Ld6?! Kh3

Först här såg jag mer konkret hur
vinstföringen skulle gå till.

48.Kf2 g4

Ett första dragtvång har uppstått.
Tillåter vit g3+ så är det enkelt:
Kg4-f3, g2 jämte marsch till damfly-
geln.

49.Le5 b4! 50.cxb4 Lb5!

Ett andra dragtvång.

51.Ld6 c3 52.bxc3 a3 53.c4 a2 54.Le5
g3+ 55.Kg1 Lxc4 0-1

Svart ställer löparen på t ex b7, spe-
lar g2 och går med kungen till bl. Ef-
tersom det var avlägsna fribönder så
kan vit inte hålla remi genom att gå
med kungen till al o ge löparen för g-
bonden.

(Svensson)

41

AK77:s 2:a eloturnering:

Systemskifte

Rundlista och speldagar	Rundlista och speldagar										Poäng	Pris
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
AK 77:s 2:a eloturnering	1/5	3/5	4/5	1/5	1/5	1/5	1/5	1/5	1/5	1/5	3	8
12365 Johan Kretz, M.m.	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	3 1/2	7
2 Maja Ranniku, Estland	1/2	0	0	1	0	1	0	1	0	0	7/2	10
32733 Martha Bennulf, M.a.	0	0	0	0	0	0	1/2	0	0	0	7	I
42194 Johan Hultin, AK	1	1	0	1	1	1	1/2	1	1/2	1/2	7	I
52151 Gunnar Johansson, M.a.	1/2	0	0	0	0	0	1/2	0	1/2	1/2	6 1/2	II
62359 Aars Ziegler, AK	1/2	1/2	1	1	1	1	0	1	1/2	1/2	6	4
72305 Lars Erik Johansson, M.a.	0	1	0	1/2	1/2	1	1	1	1	1	6 1/2	II
82359 Gösta Svann, K.a.	1	0	1	0	1/2	0	1	1	1	1	5 1/2	5
92366 Anita Remmel, Estland	1/2	1	1	1	0	0	0	1	1	1	5 1/2	5
102151 Daniel Ranniklaand, AK	1	1/2	1	1/2	1	0	1/2	0	1/2	1/2	5	6

De gånger jag deltagit i AK77:s turneringar - den i våras och 10-årsjubileet 1987 - har jag varit oförskämd nog att besegra värklubbens representanter. Nu svängde pendeln. Till partiet mot Hultin kom jag med Fischersiffrorna 6-0 i ryggen. Allt såg lovande ut även denna gång men i min tidsnöd lyckades han vända partiet. Mot Ziegler hade jag tidigare bara släppt en remi på fyra partier men här stängde jag in min dam och upptäckte det inte förrän det var för sent.

Redan vid lottningen hade jag förvisso mina aningar om att ett "systemskifte" var på gång: jag skulle få svart mot Gunnar Johansson som jag i sju tidigare möten hade haft vit mot.

Nåväl, de fyra sista ronderna är både jag och Lars-Erik nöjda med, förklarligt nog. Och min kungsvandring i sista ronden är jag särdeles tillfreds med - det är inte var dag majestätet vandrar rakt in i fiendeland:

ENGELSKT

Gösta Svann - Maja Ranniku

1.c4 e5 2.Sc3 Sc6 3.g3 g6 4.Lg2 Lg7 5.d3 d6 6.e4 Le6 7.Sge2 Dd7 8.Sd5 Sce7 9.d4 c6 10.Se3!? Ih3 ll.0-0 h5?! 12.dxe5 dxe5 13.Dxd7+

Det passade utmärkt att byta dam på ett tidigt stadium, ty Maja - som för övrigt vann Sovjetmästerskapet för damer två gånger på 60-talet - är en farlig taktiker vilket hon hade visat bl a i partiet mot Ari.

13.-Lxd7 14.b3 Sh6 15.La3 f6 16.Tad1 Sf7 17.Td3 Td8 18.Tfd1 Le6 (h4!?) 19.h4! Txd3 20.Txd3 Lf8 21.f4 Ih6 22.Kf2

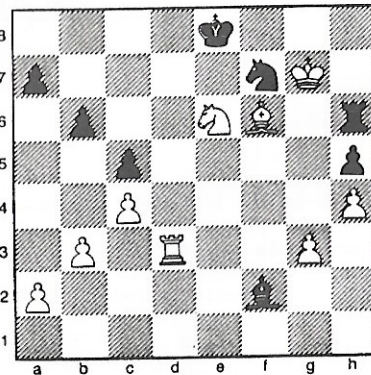
f5?

En avvaktande hållning i stil med Tg8 var att föredra. Men slikt var nu inte Majas likör.

23.exf5 Lxf5? 24.Sxf5 Sxf5 25.Ih3! Lg7 26.Kf3 b6 27.Ke4 c5 28.Lxf5 gxf5+ 29.Kxf5 exf4 30.Sxf4 (gxf4!?) Ld4(?)

Mer bryderier förorsakar 0-0 (på Th6 är 31.Te3+ jämte Sd5 starkt) som hotar Se5+. Om 31.Se6 eller Sg6 så Sd6+!. Vit står antagligen på vinst efter 31.Ke4 Te8+ 32.Kd5! Td8+ 33.Ke6 eller 31.Td1 men får se upp för allsköns gafflar och mattnät.

31.Se6 Lf2(?) 32.Lb2 Th7 33.Lg7! Ke7 34.Lf6+ Ke8 35.Kg6 Th6+ 36.Kg7

1-0

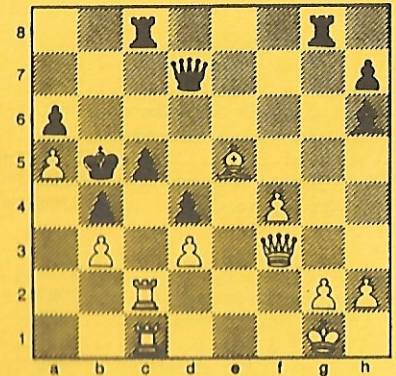
Springarmatt hotar och efter Ld4 37.Sxd4 cxd4 38.Txd4 är svarts pjäser pattsatta; vit kan i godan ro promenera i dam med c-bonden.

Gösta Svann

Plachuttaskärningen

- Har du sett till Tarrasch-Svedberg? Den frågan fick jag en vinterdag 86, när jag tågade in på "bibban", av Rune, en caféspelare och gaisare.
- Vadå, sa jag.
- Jo, han har hittat ett Tarrasch-drag i det 18:e VM-partiet (K-K 1986).
- Jaha?
- Jo, alltså:

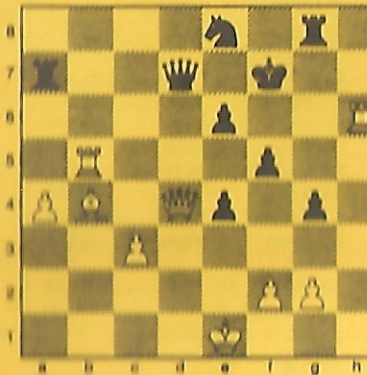
Karpov

31.Lc7!!

Uppgivet. Ty om Dxc7 så 32.Txc5! Dxc5 33.Db7+ Kxa5 34.Tal matt. Eller Txc7 32.Db7+!! Txb7 33.Txc5 matt. Och på Dc6 avgör åter 32.Txc5+ jämte Db7+.

Det här temat, när en vit pjäs offerar sig på en dylik skärningspunkt, är känt inom problemkonsten som "Plachuttaskärningen" efter den österrikiske 1800-talskomponisten Josef Plachutta. Här en tredragare av honom som publicerades i Leipziger Illustrierte Zeitung 1858:

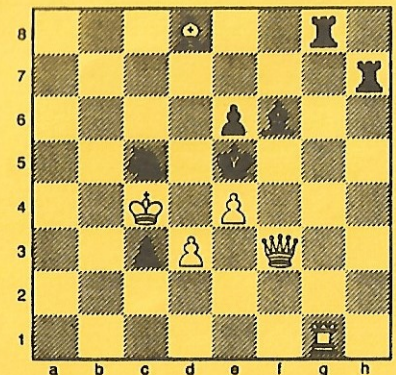

Kasparov

38.Ld6!!

Om nu Sxd6 så 39.Th7+ med damvinst; om Dxd6 så 39.Dxa7+; om Ta6 så 39.Txf5+! exf5 40.Dd5+ Kg7 41.Le5+ Kxh6 42.Dxd7 och vit vinner; om slutligen Tb7 så 39.Le5. Svart är således paralyserad av 38.Ld6!! (Även senare i detta parti fann Hans fantastiska möjligheter - se Tf5 nr 8 och 9/86. Kasparov spelade för övrigt det dåliga 38.Th7+ i lätt tidsnöd och förlorade omsider. RED.)

Det Tarraschdrag som Rune tänkte på utfördes i ett konsultationsparti mot två okända i Neapel 1914. Doktorn har vit:

1.Tg7; om Thxg7 så 2.Dg3+ Txg3 3.Lc7 matt; om l.-Tgxg7 så 2.Lc7+ Txc7 3.Dg3 matt.

Sammanfattningsvis: Svedbergs drag är inte en stilren Plachuttaskärning - men stiligt är det!

Ingvar Andreasson